

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

KEMAN EĞİTİMİ HALK EZGİLERİNDE YAY TEKNİKLERİNİN KULLANIMI
(DUHOK GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ ÖRNEĞİ)

Aram ALMZORİ

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2017

**KEMAN EĞİTİMİ HALK EZGİLERİNDE YAY TEKNİKLERİNİN KULLANIMI
(DUHOK GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ ÖRNEĞİ)**

Aram ALMZORİ

Danışman

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

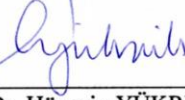
Van, 2017

KABUL VE ONAY

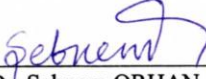
Aram ALMZORİ tarafından hazırlanan “Keman Eğitimi Halk Ezgilerinde Yay Tekniklerinin Kullanımı (Duhok Güzel Sanatlar Enstitüsü Örneği)” başlıklı bu çalışma, 09.02.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç . Dr. Serap YÜKRÜK (Danışman) (Başkan)

Doç. Dr. Hüseyin YÜKRÜK

Doç. Dr. Şebnem ORHAN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Doç. Dr. Fuat Tanhan

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun... Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

09.02.2017

Aram ALMZORİ

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinde, bana her zaman destek olan, çalışmamın her aşamasında bilgi ve birikimiyle katkılarını esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr.Serap YÜKRÜK'e ve Doç. Dr. Hüseyin YÜKRÜK'e ve destekleriyle beni hiç yalnız bırakmayan hocam Arş. Gör. Emre YÜCELAND'a teőekkürlerimi sunarım.

ÖZET

ALMZORİ, *Aram.Keman Eğitimi Halk Ezgilerinde Yay Tekniklerinin Kullanımı (Duhok Güzel Sanatlar Enstitüsü Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2017.

Hızlı bir gelişim ve değişim yaşayan dünyamızda, keman eğitiminde/öğretiminde kullanılan uluslararası metot/gam/arpej ya da eserlerin yanı sıra, bu eğitimin ilk yıllarından başlayarak öğrencinin teknik ve müzikal becerilerini geliştirebileceği düşünülen birçok halk müzikleri örnekleri de yer almaktadır.

İlgili metot/repertuar/etütler incelendiğinde, bireysel çalgıya yönelik halk ezgilerinde kullanılması gereken yay tekniklerinin uygulanması çalışmalarının sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmanın, çalışma konusu ve yöntemi bakımından alana katkılar getirecek olması ve Kuzey Irak bölgesinde bu anlamda yapılmış ilk çalışma olması bakımında önemli görülmektedir.

Bu araştırmada amaç, Duhok Güzel Sanatlar Enstitüsü I. Sınıf II. Dönem itibariyle öğrencilerin aldıkları keman eğitiminde halk ezgilerinin yay teknikleriyle birlikte kullanımına yönelik çalışma materyali oluşturmaktır. Duhok Güzel Sanatlar Enstitüsü I. Sınıf öğrencilerinin keman derslerinde kullanabileceği ve önceden belirlenmiş olan yay tekniklerine göre oluşturulan halk ezgilerinden oluşan bir repertuar/metot/etütlerin oluşturulması, bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Araştırmanın modeli betimsel araştırma modelidir. Türkiye'deki keman eğitimi veren toplam 8 kişi veri toplama grubunu oluşturmaktadır.

Araştırmada, Xezalé halk ezgisi öğrenciye kazandırılması gereken detaché tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (%62,5), aynı ezginin yazılan parmak numaraları yerinde kullanılabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (%50,0),Bagiye halk ezgisi öğrenciye kazandırılması gereken detache tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),aynı ezgi için yazılan parmak numaralarının yerinde kullanılabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0) sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar Sözcükler:

Müzik Eğitimi, Halk Müziği Eserleri, Keman Eğitimi.

ABSTRACT

ALMZORÌ, Aram. *Teaching Bowing Techniques in Violin Training Using Traditional Folk Melodies (Duhok Institute of Fine Arts Exampel)*. Master Degree Thesis, Van 2017.

In our world of rapid development and change, In addition to the international method / scale / arpeggio or works used in violin teaching / learning, There are many popular folk melodies that are thought to improve the technical and musical skills of the learners starting from the first year of this education.

When the related method/repertoire/studies are examined ,it has been found that the study of the application of bowing techniques which should be used in the folk music for the individual instrument is limited. For this reason it is considered important that the research will bring contributions to the field in terms of the study subject /theme/methodology and that it is the first study in this sense in Northern Iraq region.

In this research the aim is to create a study material for the students of Dohuk institute of fine arts 1st grade in the 2nd semester using folk songs with bow techniques. Dohuk institute of fine Arts 1st grade student's learn violin by using predefined lessons consisting of folk songs created according to the bow techniques.

The research model is a descriptive research model, a total of 8 people in violin education in Turkey form the data collection group.

They appear in the results that in the research the traditional melody Xezalé is largely appropriate (62.5%) in terms of the detaché technique which should be attained, (50,0%) in terms of usability, finger numbers written for the same melody , in the traditional melody Bagiyé is largely appropriate (62.5 %) in terms of the detaché technique which should be attained, (50,0%) in terms of usability finger numbers written for the same melody.

Key Words:

Music Education, Traditional Melodies , Violin Training.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
1.BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Müzik Eğitimi	1
1.2. Çalgı Eğitimi	4
1.3.Keman Eğitimi	5
1.4. Keman Çalgısından Nitelikli Ses Elde Etme	8
1.5. Keman Çalgısında Yayın Hızı	9
1.6. Keman Çalgısında Yayın Teller Üzerindeki Basıncı.....	10
1.7. Keman Çalgısında Yayın Düzgün ve Doğru Sürülüğü.....	12
1.8. Keman Çalgısında Yayın Teldeki Konumu ve Durumu.....	13
2. BÖLÜM.....	16
KURAMSAL ÇERÇEVE	16
2.1. Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Teknikleri.....	16
2.2. Detaché Tekniği	17
2.3. Legato Tekniği	18
2.4. Staccato Tekniği	20
2.5. Keman Eğitiminde Geleneksel Müziğin Kullanımı.....	21
3. BÖLÜM.....	25
PROBLEM DURUMU	25
3.1. Problem Cümlesi	25
3.2. Alt Problemler	25
3.3. Araştırmanın Amacı.....	26
3.4. Araştırmanın Önemi	26
3.5. Sınırlılıklar	27
3.6. Tanımlar.....	27

4. BÖLÜM.....	28
İLGİLİ YAYINLAR	28
5. BÖLÜM.....	31
YÖNTEM.....	31
5.1.Araştırmanın Modeli.....	31
5.2. Veri Toplanması	31
BULGULAR VE YORUMLAR	42
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	73
7.1. Sonuç.....	73
7.2 Öneriler	76
KAYNAKÇA	78
ÖZ GEÇMİŞ.....	82

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Keman Ses Aralığı.....	7
Şekil 2. DetachéTekniği.....	18
Şekil 3. LegatoTekniği.....	20
Şekil 4. Staccato Tekniği.....	21
Şekil5. Xezalé Halk Ezgisi.....	32
Şekil6. BagiyéHalkEzgisi.....	33
Şekil7. Lu Şivano HalkEzgisi.....	34
Şekil8. Temzeré HalkEzgisi.....	35
Şekil9. Hoy Zeri HalkEzgisi.....	36
Şekil10. Nariné Halk Ezgisi.....	37
Şekil11. Yar Gijloké HalkEzgisi.....	38
Şekil12. Zeynuké Halk Ezgisi.....	39
Şekil13. Wez taze me HalkEzgisi.....	40
Şekil14. Leyla HalkEzgisi.....	41

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1.Xezalé Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detaché Tekniği Açısından Uygundur.....	42
Tablo 2. Xezalé Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır..	43
Tablo 3. BagiyeHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği Açısından Uygundur.....	44
Tablo 4. Bagiye Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.	45
Tablo 5.Lu ŞivanoHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği Açısından Uygundur.....	46
Tablo 6.Lu ŞivanoHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	47
Tablo 7.Temzeré Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.....	48
Tablo 8. Temzere Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	49
Tablo 9. Hoy ZeriHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.....	50
Tablo 10. Hoy ZeriHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	51
Tablo 11.NarineHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.....	52
Tablo 12.Narine Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	53
Tablo 13.Yar GijlokeHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.....	54
Tablo 14. Yar GijlokeHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	55

Tablo 15. Wez Taze MeHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.....	56
Tablo 16. Wez Taze MeHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	57
Tablo 17. ZeynukeHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.....	58
Tablo 18. ZeynukeHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	59
Tablo 19. LeylaHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.....	60
Tablo 20. LeylaHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.....	61
Tablo 21. Bu Halk Ezgileri Lisans 1. Sınıf Keman Öğrencileri İçin Uygulanabilir.....	62
Tablo 22. Bu Halk Ezgileri Keman Eğitiminde Lisans Seviyesindeki Tüm Sınıflar İçin Uygulanabilir.....	63
Tablo 23. Bu Halk Ezgileri Detaché Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.....	64
Tablo 24. Bu Halk Ezgileri Legato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.....	65
Tablo 25. Bu Halk Ezgileri Staccato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.....	66
Tablo 26. Bu Halk Ezgileri Staccato, Legato ve Detaché Tekniklerini Birarada Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.....	67
Tablo 27. Bu Halk Ezgilerindeki Parmak Numaraları Doğru Konumlanmıştır.....	68
Tablo 28. Bu Halk Ezgileri Yay Tekniklerini Öğrenme/Öğretme Açısından İşlevselliğe Sahiptir.....	69
Tablo 29. Detaché Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir.....	70
Tablo 30. Staccato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir.....	71
Tablo 31. Legato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir.....	22

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Müzik Eğitimi

İnsanın, toplumların ve ulusların yapıtaşlarının oluşmasında bilim, teknik ve sanatın başlıca maddeler olduğu bilinmektedir. Sanat “bir duygunun, bir tasarımın veya bir güzelliğin ifadesinde kullanılan metotların tümü olup, bu metotların sonucunda ulaşılan yaratıcılık sanat ürününü oluşturur” (Larousse M, s. 907).

Sanat olgusunun kendi içinde dallara ayrıldığı bilinmekle birlikte, insanı en derinden etkileyen ve insanın kendisini bilişsel, duyuşsal, devinişsel açıdan ifade etmede en etkili yöntem olarak müzik karşımıza çıkmaktadır. Müziğin insandan insana, toplumdaki topluma ve bir ulustan diğeri bir ulusa aktarılabilen yapısı sayesinde, diğeri sanat dallarından kolayca ayrılan bu önemli özelliğiyle diğeri sanat dallarından ayrılmaktadır.

Müzik, insanın temel eğitimine aşağıdaki üç alanda olumlu katkı sunmaktadır.

- Estetik gelişim
- Boş zamanlarında yaratıcı olmak
- Duygusal gelişim

Uçan’a göre, insan yaşamıyla iç içe olan müziği, “belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütün” olarak tanımlamıştır (Uçan, s.10, 1994).

Eğitim, insanın değişmesinde, gelişmesinde, yenilenmesinde, biriktirdiği bilgi birikimini başka kuşaklara aktarmasında önemli bir yer tutmaktadır. Eğitimin farklı yollardan giriş yapılacak ifade edilen tanımlarında ortak özellikler vardır. Bunları ifade edecek olursak, “Bireylerin ve toplumların en temel ve öncelikli gereksinimlerinden biri eğitimidir. Eğitim genelden özele doğru bir açılım gösterir. Sanat eğitimi bu açılımda çok anlamlı bir yer tutmaktadır. Müzik eğitimi ise sanat eğitiminin başlıca kolları arasında yer almaktadır” (Uçan, 2001, s.20).

Daha somut bir deyişle eğitim; “kişilere belirli davranışların, bilgi ve becerilerin kazandırılması sürecidir. Bireyin (özellikle çocuğun) zihninde kalması istenenleri kazandırma mekanizmasıdır” (Bilgin, 1984).

Buradan yola çıkarak müzik eğitimini “müzik sanatını anlamlandırmak, bu sanatı iyi icra edebilmek, bu sanatla ilgili gereken yorum ve eleştiriyi yapabilmek için bireylerin yeteneklerini ortaya çıkarıp onları iyi bir müzik bilgisiyle donattıktan sonra müzik sanatını icra etmek üzere gerekli seviyeye getirmektir” şeklinde tanımlayabiliriz (Ahmet Hakan Baş, 2007, s.4).

Bir başka tanıma göre müzik eğitimi, “çocukluk döneminden başlayarak bireylere belirli müzikal davranışlar kazandırarak söz konusu davranış ve becerileri geliştirme sürecidir” (Say, 2005: 536).

Birçok çalışma, yeteneklerin gelişmesinde müziğin etkisini tartışmaktadır. Bu çalışmalar müziğin, beyindeki reaksiyonları uyarak kavrama yeteneğinin gelişmesinde veya iyileşmesinde öncülük ettiğini iddia etmektedir. Müzik eğitimi sosyal yetenekleri ve bir grubun parçası olan duyunun gelişimini destekleyebilir (Adria Hille, Jurge Schupp, 2013, P2).

“Müzik eğitimi, eğitim gören kişiye müziksel davranışlar kazandırma ve bu davranışları giderek geliştirme ortamı sağlayan; planlı, programlı ve yöntemli uygulanan bir süreçtir. Bu süreçte, bireyin müzik eğitimi yoluyla, özellikle müziksel çevresi ile olan iletişim, etkileşim ve paylaşımının artırılması hedeflenmektedir” (Uslu, 2009).

Bir başka düşünceye göre, müzik eğitimi, eğitim programlarında önemli bir yer tutmakta ve planlanarak uygulanan bu eğitim programlarındaki hedef ve hedef davranışlar, eğitim süreci içindeki ana ve alt maddeleri oluşturmaktadırlar. “Müzik eğitiminin temel amacının, her insanda var olan ve yüksek seviyelere çıkabilecek estetik potansiyeli geliştirdiğine inanılmaktadır”(Michael L.Mark,2013).

Uçan, müzik eğitiminin genel kapsamını davranışsal ve içeriksel olmak üzere ikiye ayırmıştır;(Uçan, 2009; 14-15)

“Davranışsal açıdan ele alındığında, müzik eğitimi, temelde şunları kapsar:

- Müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi
- Şarkı söyleme eğitimi
- Çalgı çalma eğitimi
- Müzik dinleme eğitimi
- Müziksel yaratma eğitimi
- Müziksel bilgilenme eğitimi
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi

- Müziksel kişilik kazanma eğitimi
- Müziksel duyarlılığı artırma eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulanma eğitimi
- Müzikten yararlanma eğitimi

İçeriksel açıdan ele alındığında ise, müzik eğitimi temelde şunları kapsar:

- Müziksel işitimi (kulak) eğitimi
- Ses eğitimi
- Çalgı eğitimi
- Müziksel devinim ve tartım (ritim) eğitimi
- Müzik bilgisi eğitimi
- Yaratıcılık eğitimi
- Beğeni eğitimi
- Müziksel kişilik eğitimi

Uçan'a göre "müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir. Müzik eğitimi programları oluşturulurken ve uygulanırken çocuğun müziksel gelişim özelliklerinin iyi bilinmesi, yeterince göz önünde bulundurulması ve iyi izlenmesi gerekmektedir. Bu programlar içerisinde en kapsamlı ve en üst düzeyde müzik eğitimi türü, eğitim verilen yaş grupları, eğitimin süresi, müzik eğitiminin devamlılığını sağlaması yönleri ile mesleki müzik eğitimidir.(Uçan 1997, s:14)

Günümüzde müzik eğitiminin bireylerin kişilik gelişimine ve sosyalleşmesine katkıda bulunduğu gerçeği giderek daha çok kabul görmektedir. Müzik eğitimi insanın yakın çevresi ile müzik yoluyla ilişki kurabilmesini, toplumsallaşmasını, müziği bilinçli olarak üreten ve tüketen bir birey olmasını sağlar.

Çilden'e göre, "Müzik eğitimi yaparken öğretmenler; müzik eğitiminin kişilik gelişimi, sosyal gelişim ve duygusal gelişim üzerindeki etkilerini değerlendirmektedirler (2001, 31).

Dündar'a göre ise, "müzik öğretim tekniklerinin öğrenilmesi ve alan uygulamalarıyla yetişen müzik eğitimcileri, öğrencilerin bilişsel, duygusal ve devinimsel alanlardaki gelişmelerini sağlayan uygulayıcılardır" (Dündar, s:57, 2003).

“Müzik eğitimi aslında bir bütün olmakla birlikte çeşitli kollara ve her bir kol içinde çeşitli dallara ayrılır. Müzik eğitimi temelde genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere, üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir”.

“Genel müzik eğitimi, aslında, her düzeyde, her yasta herkes için zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik her düzeyde herkese kazandırılması esas olan asgari-ortak genel kültürün basta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir. Özengen müzik eğitimi herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir; tam tersine, ilgi, istek ve yatkınlık ile etkin bir katılım için gerekli fırsat ve olanaklar bağı olup, seçmelidir. Mesleki müzik eğitimi ise, o alanda uzmanlaşmak ve hayatını müzik eğitimciliği ile sürdürmek isteyen bireylerden oluşur.” (Uçan,1997).

Mesleki müzik eğitimi ise, müzik sanatçılığı eğitimi (bestecilik eğitimi, seslendiricilik/yorumculuk eğitimi), müzikbilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, müzik teknolojisi eğitimi, mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarından/kollarından oluşur.” (Uçan, 1997).

Müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biri de çalgı eğitimidir. “Çalgı eğitimi, çalgı öğretimi yoluyla bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak ve toplumların devinimsel, duyuşsal, bilişsel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklikler oluşturma ya da yeni davranışlar kazandırma sürecidir” (Uslu, 1998, s.28).

“Çalgı eğitimi, müzik öğretmeni adayı için çok önemli ve temel bir boyuttur. Bu boyuta gerçekten önem verilmesi ve çalgıda olabildiğince gelişmeyi amaçlamak için, her çeşit olanağın kullanılması, her gün sistemli olarak uzun saatler boyu çalışılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Böylece birey, alacağı çalgı eğitiminin yardımıyla; oluşturacağı eğitim müziği dağarcığı dışında, ulusal ve evrensel düzeydeki müzik yapıtlarından derlenmiş seçkin bir dağara da sahip olacak ve en iyi biçimde mesleki yaşantısına hazırlanacaktır” (ALBUZ, s. 8, 2001).

1.2. Çalgı Eğitimi

“Genel, amatör (özengen) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimi içerisinde yer alan çalgı eğitimi ve öğretimi yoluyla, bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinimsel yapılarında değişiklikler oluşturmak ve çalgı çalma kapasitelerini en üst düzeye çıkarmak amaçlanmaktadır. Çalgı eğitiminde öğretmen ve öğrenci birebir diyalog içindedir. Öğretmenden çalgı ile ilgili bilgi ve birikimini uygulamalı olarak öğrenciye

sunması beklenirken, öğrenciden de, verilen bilgileri çalgısında sürekli tekrar etmesi ve aşama aşama ilerlemesi beklenilir”(Hazan Kurtaslan, 2010, s.13).

Çalgı öğretimi, eğitimci ve öğrenci etkileşimi sonucu çalgı çalmayı öğretmek ya da öğrenmek amacıyla önceden planlanmış bir süreçtir. Akkuş'a göre ise çalgı öğretimi, “çalgı çalmayı öğrenmenin gerçekleşmesi ve çalgıyı seslendirmek için bireyin davranışlarında teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar geliştirmek amacıyla uygulanan süreçlerin tümüdür. Bu, bir iletişim sürecidir. Çalgı öğretim sürecinde bilgi, beceri kazanılır ve davranışlar geliştirilir, estetik anlayış edinilir ve kişilik oluşumu sağlanır”.(Akkuş 1996,s.164)

“Çalgı çalma, temelde çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme ve çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarını gerçekleştirebilecek şekilde programlanır” (Delikara,2002;Aktaran:Akgül Barış,2007).

Çalgı eğitiminde, çalgıyı doğru tutabilme, çalgıyı doğru çalabilme, çalgıdan nitelikli ses elde edebilme, çalgısı yoluyla müzikal becerileri zenginleştirme ve müzik kültürlerini kavratmaya yönelik çalışmalar bu eğitimin amaçları arasında yer almaktadır. Çalgı eğitimi, bir çalgının çalınabilmesi için gerekli olan kuram ve uygulamaların bütünüdür. Çalgı eğitiminin temel boyutları olarak kabul edilen yaylı çalgılar ailesi, (keman, viyola, viyolonsel ve kontrbas) bu eğitim alanında önemli bir yer tutmaktadır.

Çalgı eğitimi, müzik eğitimi boyutlarından müzik teorisi eğitimi ile de oldukça ilişkilidir (Özmenteş, 2005, s. 94). Özellikle ritim eğitimi, deşifre becerisi ve nota okuma (solfej), çalgı eğitiminin hedeflerine ulaşmasında etkili ve önemli unsurlardır. Notaları seri şekilde tanıyıp okuyamayan, çeşitli ritim kümelerinin tartımlarını algılayamayan bir öğrenci, eser ya da etüd çalışırken, nota ya da ritim kümesini tanımada sorunlar yaşayacak, bunun sonucunda da çalışma azmini kaybedebilecektir. Bu nedenle müzik teorisi eğitimine gerekli özenin gösterilmesi, nota ile ritim kümelerini okuma becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesi çalgı eğitimi açısından önemlidir. (Şefika TOPALAK, s, 122).

1.3.Keman Eğitimi

Tüm batı ve doğu müziklerinde önemli bir yeri olan keman, yaylı çalgılar grubunun en önemli çalgılarından biridir. Hem Avrupa hem de batı dünyasında

geliştirilmeye başlanan, şimdiki form ve şeklini ise 16. yüzyılda (Barok Dönemde) almaya başlayan keman çalgısı, kendi repertuarı açısından dünyanın en geniş repertuarına sahip olan yaylı bir enstrümandır. Keman çalmada önemli bir unsur olan yay ise Fransız yay yapımcısı François-Xavier Tourte tarafından 1785-1790 yıllarında geliştirilerek günümüzdeki şeklini almıştır.

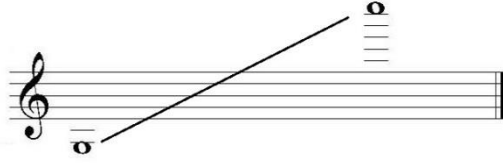
Sol – Re – La – Mi tellerine sahip olan keman, tam beşli ses aralığıyla akort edilir ve uzunluğu 35 – 36 cm. arasında olabilmektedir. Dizek üzerinde notalama sistemi sol açkısı üzerine kullanılmaktadır.

“Ortaçağın frenk kemençesi ve viyel’inden çıkan, daha sonraları viyol ve lire da braccio haline giren Keman, bugünkü biçimini yavaş yavaş gelişerek buldu. Keman, 35 ile 36 cm. arasında değişebilen bir ötüm gövdesinden, bu gövde ise asıl titreşimi sağlayan çam ağacından bir üst kapak, akçağaçtan bir dip kapak ve her iki kapağı çemberleyen, gene akçağaçtan yapılma kasnaklardan oluşur.

Yayın gidiş – gelişine yol vermek için kapakların orta bölümleri daraltılmıştır ve köprünün her iki yanında f biçiminde delinmiş delikler bulunur. Üst ve alt kapaklara, köprünün tel basıncına direnebilmesi için, tonoz biçimi verilmiş, çevresi tahta kaplama ile işlenmiştir. Akçağaçtan yapılan sap, kendisini kuşatan besleme takozlarının içinden çıkar, bu takozlar aynı zamanda kasnağın üst ucundaki kasnakları da pekiştirmeğe yarar. Sap zarif bir kıvrımla tamamlanır. Keman dört tel üzerine düzenlidir. (Sol, Re, La, Mi)Tellerin bir ucu, gövdenin üst tarafında bulunan kulaklara iliştirilir. Sapları konik olan ve kulak yuvalarına sokulu bulunan bu kulaklar istenilen gerilimin elde edilmesini sağlarlar.

İlk kemanların XVI. yüzyılda, Brescia ve Paris’te aynı zamanlarda yapıldığı sanılmaktadır. Amati, Stradivarius, Guernerius gibi keman yapımcılarının yetiştiği Cremona okulu (XVII. Ve XVIII. yy.) keman yapımını zirvesine ulaştırmıştır” (Çalışır, F. 1980, s. 84-85).

Keman güçlü anlatımıyla ve farklı melodilerin performansı esnasındaki duyguların tercümesiyle ile karakterize edilir. Keman, kendisi için yazılmış bestelerin yaratıcılıklarıyla ve kullanım becerileriyle farklı müzik dönemlerindeki bestecilerin de çokça dikkatini çekmiş enstrümanlardan biri olarak kabul edilir. Keman temel ses tonları bakımından 4 oktava kadar çıkabilmesi bakımından insan sesi aralığına en yakın çalgı aleti olarak görülmektedir.

Şekil.1 Keman Ses Aralığı

“Keman, ses üretimi ve tını yönünden bütün çalgıların en esnek ve en verimli örneğidir. Bu konuda neredeyse, insan sesine yaklaşıp. 17. yüzyıldan beri gelişen zengin bir keman edebiyatı, sanatçının eğitimini, parmaklarına ve yay hakim olmasını mümkün kılar. Keman çalmada sağ ve sol elin kendi işlevlerine tam uyumuyla insan beyninin üst merkezlerinden gelen uyarılar, istenen tını, gürlük ve karakterde keman sesinin oluşumuyla sonuçlanır” (Yüreğir, 1997).

Keman çalgısı kendine özgü tınısı, tonu ve ses rengiyle halk müziklerinde de önemli bir yere sahiptir. Kemanın perdesiz bir çalgı ve insan sesine en yakın çalgılardan biri olma özelliğine sahip olması bakımından, bulunduğu kültürel coğrafyanın müziklerini tüm perspektif açılarından en iyi icra edebilecek çalgılar arasında olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple günümüzde keman eğitimi, hem üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dallarında hem de konservatuarlarda batı müziği ve halk müziği kapsamında verilebilmektedir.

Keman, en temel anlamda icra yöntemine uygun olan, sağ ve sol elin eşzamanlı olarak hareket ettirilmesi ile çalınan bir çalgıdır. Keman çalmak isteyen bireyin, uzman bir kişi yardımıyla kendi bedenine göre çeyrek, yarım, üççeyrek ve tam olmak üzere dört boyuttan oluşan keman ve yay seçimini gerçekleştirmesi, eğitiminin sağlıklı bir şekilde başlaması açısından atılan önemli adımlardan biridir. “Çünkü insan yapısı, kemanın ve yayın yapısını belirlediği gibi keman çalmanın işleyişini de belirler” (Uçan, 2004, s.10).

Müzik eğitiminin diğer dallarında olduğu gibi, çalgı eğitiminde de disiplinli ve sürekli bir program yürütülmelidir. “Bu sürecin en etkili bir şekilde değerlendirilmesi için uygun öğrenme yaşantısının oluşturulması, öğrenme yaşantısının oluşması için ise keman öğretmenin etkili önlemleri alması, bu önlemleri öğrenme yaşantısı boyunca sürdürmesi ise, öğrenme

yaşantısının dayandığı yöntemleri yeterince bilip uygulamasına bağlıdır ” (Şendurur;2001, s.146).

Temel anlamda, çalgı çalabilmek için kazanılması gereken beceriler;

- Doğru bir duruşa ve oturuşa sahip olma,
- El, kol ve parmakların tutuşunda doğru pozisyona sahip olma,
- Tınının kaliteli ve özgün olması,
- Entonasyon temizliği

şeklinde sıralanabilir. (Topalak,2013: 119)

Yaylı çalgılar eğitiminin temel boyutlarından biri olarak kabul edilen keman eğitiminin; belli bir plan, yöntem, ilke ve hedefler doğrultusunda yapılması gereklidir. Hiçbir çalgı eğitiminde olmadığı gibi keman eğitiminde de başarıya ulaşmak için kısa ve kolay bir yol bulunmamaktadır. Öğrenci tarafından düzenli bir şekilde günlük çalışma saatleri ayarlanmalı ve sabırla uygulanmalıdır. Çalışma esnasında gereken dikkatin verilmesi ve bilinçli bir çalışma programının yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

“Özelliği bakımından keman öğretiminde iki önemli unsur daha vardır; biri, keman çalmasını öğrenmek isteyen kişi olan öğrenci, diğeri de öğreten kişi, öğretmendir. Bu öğretim şekli öğretmenle öğrenci arasındaki bireysel olan bilgi alışverişidir. Bu karşılıklı diyalog ne kadar anlaşılır olursa keman öğretimi de o derece sağlıklı ve verimli olur. Bunun yanında araç ve ortamla birlikte akıl ve dikkat (zihinsel takip) keman öğretiminin temel ve özel faktörleridir ” (Büyükaksoy, 1997, s:11)

Bütün yaylı çalgılarda olduğu gibi, keman çalgısında kullanılan yay tekniklerinin temelinde yayın dipten – uca (topuktan – uca) ilkesiyle kullanımı vardır. Ancak yayın sadece bu kullanımı yeterli olmamakla birlikte, nitelikli ses üretme/geliştirme ve elde etme durumları da bulunmaktadır.

1.4. Keman Çalgısından Nitelikli Ses Elde Etme

Yaylı çalgılar ailesinden olan keman çalgısından, kaliteli ve güzel ses elde edebilmenin iki boyutu olduğu düşünülmektedir. Bu iki boyut sol elin tuşe üzerinde düşümünde oluşturduğu ve tüm sesler için geçerli olan ses temizliği diğeri ise vibrato ile yay kullanımı olarak belirtilebilmektedir. Yay kullanımı başlangıç aşamasında çok sabır ve dikkat edilmesi gereken uygulama sahası olarak karşımıza çıkmaktadır. Başlangıç aşamasındaki her keman öğrencisi için kötü seslerin, öğrenciyi rahatsız edici, ilgisini

dağıtıcı ve giderek çalgıdan soğumasını oluşturacak yönlerinin bulunması güçlük oluşturmaktadır.

Hem öğretim elemanı hem de öğrenci tarafından amaçlanan güzel ve kaliteli ses üretmek olduğu bilindiği için, öğrenciye başlangıç aşamasındaki ilk yay kullanımlarına başlanmadan önce, farklı nitelikler taşıyan (iki sesler, oktavlar, vibratolu sesler) ve kaliteli sesler, öğretim elemanı tarafından öğrenci ya da öğrencilere tanıtılmalıdır. Öğretim elemanı tarafından öğrencide farkındalık yaratmak için seslendirilen/duyurulan/çalınan seslerin sadece bir kereliğine değil, her defasında aynı tonda ve aynı kalitede olması gerekliliğinin öğrencilere aktarılması gerektiği de düşünülmektedir.

Fayez'e göre "kemanda yay kullanımı açısından güzel ses etmenin ön koşulu da üretilmek istenen sesin nasıl olması gerektiğine zihnen karar vermiş olmaktır. Sesi üretmek ise bir his işidir. Bu his, çalgıdan ses çıkarmaktan öte zihindeki tınıya erişmek, ses üretmektir. Bu da sayısız alıştırmaya ve deneyimlere sonucunda elde edilen bir beceridir. (Fayez, 2001, s. 44).

Yay kullanımı açısından kemanda ses üretmeyi etkileyen öğeler şunlardır;

- Yayın hızı
- Yayın teller üzerindeki basıncı
- Yayın tel üzerindeki yeri ve ses verme noktası
- Yayın düzgün ve doğru sürülüşü

1.5. Keman Çalgısında Yayın Hızı

Keman çalgısında sesin kaliteli, nitelikli ve doğru bir şekilde üretilmesindeki en önemli etmenlerden biri yayın kullanım hızıdır. Aynı özellikleri taşıyan ses ve ses gruplarını zorlanmadan çalmanın yöntemi, aynı hız ve basınç ayarı ile yayda kullanılan sürüş noktasının etüt ve eser içinde muhafaza edilmesi, yayın etkili ve düzgün çekilip itilmesiyle olanaklı olabileceği düşünülmektedir.

Fayez'e göre yaydaki hız ve ses gürlüğünün bazı nedenleri vardır. "Yayın hızı; eşit zaman birimi için, yayın eşit bölümlerinin kullanılması şeklinde açıklanabilir. Yayın kontrollü ve uygun bölünmesi çok önemlidir. Eğer hız ayarlaması iyi yapılmazsa elde edilen sesler istenilen kalitede olmaz. Yayın hızındaki artış, sesin gürlüğünün artmasına;

yayın hızındaki düşüş ise sesin gürlüğünün düşmesine neden olur. Yayın eşit hızı, yayın eşit zaman birimlerine eşit bölünmesiyle sağlanabilir. Yay sürüşündeki daha fazla hız, kemana daha fazla enerjinin aktarılmasıdır. Hızdaki değişim, sabit yay basıncı altında bile sesin değişmesine neden olur” (Fayez, 2001, s: 44).

Galamian’ a göre “yayın hız ayarlamasında en sık yapılan hatalardan biri, başlangıç notalarına çok yer verilmesi ve sondaki notaların sıkıştırılmasıdır. Bu tür yay kullanımında sıkıştırılan sesler, kalitenin ve yorumun bozulmasına neden olur. Buna benzer olarak başlangıç notalarına çok az yer verilmesi ve yayın artan bölümünü kullanma çabasıyla ani bir çekiş yapılmasıyla da aynı hata yinelenmiş olur. Bu tür hatalar yalnızca yayın iki ucuyla sınırlı değildir. Yayın hareketi boyunca hatalı tasarlanmış ve uygulanmış yay kullanımı; istenmeyen aksanlara, vurgulara ve ses kalitesinde ani değişikliklere neden olabilir. Eğer ses gürlüğünde bir değişim istenmiyorsa, hızdaki artışı dengelemek amacıyla basıncı azaltarak seri bir ayarlama yapılmalıdır. Bu ayarlama aynı zamanda ses verme noktasının aynı anda tuşeye kaymasını gerektirir” (Galamian, 1929).

Yay kullanımını öğrenme süresi, öğrenme faaliyetlerinin etüt, gam, arpej ve giderek eserler içinde uygulanması, yayın kullanım bölümlerinin eşitlenmesi ve temel yay tekniklerini gerçekleştirme gibi konuların önemsenmesi gerektiği bir çok keman pedagogu tarafından vurgulanmıştır.

Whone’ a göre “koldaki kasılmalar hızı olumsuz etkiler. Bu, kilitlenmiş bir omuz tarafından yavaşlatılan kolun, yay topuğuna olan etkisiyle açıkça görülebilir. Aynı biçimde yaydaki değişim beklentileri de hoşgörülebilir yavaşlamalara neden olurlar. Bu olumsuzlukları önlemek için, yayı olduğundan 15 cm. kadar daha uzun olarak düşünüp gerçek hedefinden daha uzak bir noktanın hedef alınması gerekir. Yön değiştirmeleri son anda gerçekleştirebilmek için hız, yayın tamamında korunmalıdır” (Whone, 1983).

1.6. Keman Çalgısında Yayın Teller Üzerindeki Basıncı

Yayın hangi tel üzerinde olursa olsun tel üzerine yapmış olduğu basınç sesin kaliteli, nitelikli ve etkili bir şekilde üretilmesi konusunda önemli bir rol taşımaktadır.

- Yayın tel üzerindeki basınç durumları,
- Yayın ağırlığı,

- Kol ve el ağırlığı,
- Kas hareketlerinden kontrollü
- İşaret parmağın yay üzerine uygulamış olduğu basınç

şeklinde açıklanabilmektedir.

Yayın uç kısmına doğru gidildikçe ağırlığın azalması ve yayın dip (topuk) bölümüne gidildikçe ağırlığın artması bilenen bir gerçektir. Buna ek olarak kolun doğal durumundan kaynaklanan bir durumda, sağ kol yayın dip kısmında rahat bir şekilde basınç uygulayabilirken, uç kısımda uygulayabildiği basınç miktarı daha azdır.

Fayez'e göre bu durumun bir sonucu olarak "yayın topuğunda en fazla olan basınç ucunu doğru giderek azalır. Ancak bu özellikler çalıcıya güçlük çıkarır. Bu güçlükleri aşmak ya da başka bir deyişle yayın her yerinde temiz, normal ve aynı gürlükte ses elde edebilmek için her şeyden önce, sağ el ile yaya dengelenmiş bir basınç vermek gerekir.

Dip bölgesinin yayın en fazla ağırlığını taşıyan kısım olduğu gözönüne alındığında ve yay çubuğunun uca doğru giderek incelendiği ve hafiflediği düşünüldüğünde, yapılan ağırlık aktarımı, yayın değişik bölgelerine göre ayarlanmalıdır. Yayın dibinden ucuna doğru gidildikçe azalan ağırlığın yerine, tele basınç yapılarak denge sağlanır. Dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri de yaya verilen basınç artırılırken hızının da artırılmasıdır. Basınç artırıldığı halde hızın artırılmaması kemandan pürüzlü ve istenmeyen sesler çıkmasına neden olur" (Fayez, 2001, s:46).

Yayın nota değerlerine, simetrik ya da asimetric hız ve boy kullanım farkları ve özellikleri bakılmaksızın keman çalgısında, yayı aynı gürlükte ses elde edecek biçimde kullanabilmek, keman eğitiminin en önemli hedef davranışlarından biridir.

Yay basıncının doğru ayarlanması ve ses gürlüğünün eşitlenebilmesi için sağ elin yaya vermiş olduğu ağırlık konusuna çok önem verilmelidir. Yayda ağırlık kaybı en fazla uç noktada yaşandığı için, uç bölümde basınç artırılmalı ve yayın en ağır bölümü olan dip (topuk) kısmında , basınç en yoğun noktasına ulaştığı için basınç topuğa doğru azaltılmalıdır.

Fayez'e göre ses üretmede sadece basınç değil aynı zamanda nitelik de önemlidir. "Ses üretmede istenilen yalnızca basıncın miktarı değil aynı zamanda niteliğidir. El ve kolun ağırlığı ve kaslardan gelen basınç, yumuşak ve iyi düzenlenmiş doğal ve yapay esneklik sistemiyle iletilmelidir. En iyi ses üretimi bu yumuşak ve esnek hareketlerin tele uygulanmasıyla elde edilir. Parmak ucu ile omuz arasında herhangi bir eklemdeki sertleşme, enerjinin boşa harcanmasına neden olur. Kullanışlı bir basınç ögesi olan kolun düzenli bir şekilde çalışıyor

olması ve gerekli bükülmeleri sağlayabilmesi, tüm sağ kol ve el tekniğinin organik bir bütün olarak işlediğinin göstergesidir. Diğer bir önemli nokta da, duyarlı biçimde kontrol edilenleyen basıncın, yanlış yay kullanımına neden olması ve entonasyonu etkilemesidir”(Fayez, 2001, s:46).

1.7. Keman Çalgısında Yayın Düzgün ve Doğru Sürülüşü

Yayın dibinden uç bölgesine kadar kullanılması durumlarında sol tel üzerinde bile dirsek aşırı derecede yukarı kaldırılmamalı ve hem eğitimci hem de öğrenci tarafından sağ kol pozisyonu sürekli olarak kontrol edilmelidir.

“Yayın doğru ve etkili kullanımı, el ve kolun tüm fonksiyonlarının uyum içinde ve sistematik bir bütünlük içinde çalışmasını gerektirir” (Berkley, 1943, s:21).

Keman çalgısında temiz ses üretiminin yayın düzgün ve doğru sürülüşü ile sağ el parmakları ve sağ el bileğinin kullanımı arasında doğru bir orantı bulunmaktadır. Yay çekilirken sağ el bileğinin yanı sıra üst kol ve alt kolun sistematik bir şekilde hareket etmesi ve yayın eşiğe (köprüye) paralel bir biçimde gidip gelmesi yay hareketlerinin bütünselliği konusunda büyük önem taşımaktadır. Yay sürüşlerindeki estetik ve işlevsel bilek hareketleri ani bir devinimle yapmamalı, aksine ağırca, insan yapısına uygun ve doğal biçimde yön değiştirmelidir. Dip ve uç kısımlarda yay değiştirilirken oluşabilecek hataların ve yanlış kol hareketlerinin eğitimci tarafından gözlemlenmesi/saptanması ve uygulamalı açıklamalarla öğrenciye doğru bilgilerin aktarılması, hedef davranışlara ulaşma konusunda önem taşıdığı düşünülmektedir.

Grigoryan'a göre “yayın dibinde yarım kıl, ortaya yaklaştıkça tam kıla yakın ve uçta da tam kıl kullanılmalı, yay sürüşlerinde teller arasındaki uzaklığa dikkat edilmelidir. Yayın hareketleri telden tele ya da aşağı-yukarı değişirken el, parmaklar ve bilek bir bütünlük içinde olmalıdır” (Grigoryan, 1986).

Seslerin niteliksiz ve kalitesiz duyumuna neden olan yanlışlar arasında, sağ elin ya da sağ kolun bütününe yanı sıra, işaret ve başparmağın gereksiz bir şekilde kasılması ya da yayı gereğinden fazla sıkmasıdır. Bu sıkma ve kasılma durumları tel üzerine fazla basınç yapılmasına ve seslerin kendi özelliklerini kaybetmesine sebep olabilmektedir. İşaret parmağının orta çizgisine yakın bir bölümünde tutulan parmak sayesinde bu sorunun çözülebileceği düşünülmektedir. Bu sayede tel üzerindeki basınç durumları azalacak ve ağırlık noktasının kontrollü kullanımıyla öğrencinin sağ kolunda nitelikli ses elde etme durumunda rahatlık sağlanabileceği düşünülmektedir.

1.8. Keman Çalgısında Yayın Teldeki Konumu ve Durumu

Keman çalma durum ya da durumları, karmaşık davranışları biraraya toplayan bir bütün olarak karşımıza çıkmaktadır. Keman öğrenimi ve öğretimi bu karmaşık davranışlardan dolayı genel olarak uygulanması ve gerçekleştirilmesi güç bir iş olarak nitelendirilebilmektedir.

Bu karmaşık davranış şekillerine örnek olarak Alpagut “yayın hızının artması ile birlikte kullanım boyunun kısılması arasında (asimetrik kullanım dışında) ters orantılı bir ilişki olduğu ve yayın boy kısalığının hızla duyarlı bir ilişkiye kavuşabilmesi için, bilek düzlüğünün küçük salınımlarına olanak veren yay ortasının üst ve alt bölgeleriyle bu kullanıma en ideal yerleri oluşturduğu sonuç olarak ortaya konulması gereken bir durumdur” (Alpagut, 2005, s:9) şeklinde bir açıklama getirmiştir. Durumun böyle olması keman eğitiminin kolaydan zora ilkesiyle ve belirli bir plan/program içerisinde hazırlanması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Yayın tel üzerindeki konumunun öğretilme aşamasında öğrencinin görsel algılama yeteneğinin de kullanılarak öğretilmesi ve keman eğitimcisinin yay konumunu rol model olması bakımından öğrenci ya da öğrencilere örneklendirmesinin büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

Başlangıç çalışmalarının büyük bir kısmında ve uluslararası yazılmış olan bir çok başlangıç etütünde “la teli” belirlenmiştir. Buradan yola çıkarak tellerin öğrenilme sırası, la – re – sol ve mi şeklindeki sırayla öğretilmektedir.

Boş telde ilk yay çekişlerinde, yayın konulduğu bölüm genellikle tuşe ve eşiğin tam ortası olmaktadır. Çünkü buradaki konum yay çekme ve itme hareketini algılama, uygulama ve gerçekleştirme konularında, diğer telleri de kapsayan bütünleştirici bir rol oynamasından kaynaklanmaktadır.

Uçan'a göre “yayın ortası sağ elin doğal durumunun yay üzerine en doğal, en rahat ve en dikkatli aktarılabilirdiği kısımdır. Dikkatin daha çok duruş ve tutuşlar üzerinde yoğunlaştığı bir sırada başlangıçta tam yay kullanmak sakıncalıdır. Bu nedenle yay çekmeye yayın ortasından başlanmalıdır. Yayın ortası la teline konulduğunda sağ dirsekte yaklaşık 90 derecelik bir iç açı oluşturulmalı ve kılların oluşturduğu yüzeyin tamamı tele temas etmelidir. Sağ bileğin düz olmasına dikkat edilmeli ve yay eşiğe paralel olmalıdır. Bu hareketler zinciri, yay diğer tellere konulduğunda da geçerlidir” (Uçan, 1980).

Yayın ucu la teline konulduğunda; sağ dirsek 180 dereceye yakın bir açı oluştururken, yayın la telinde ve sağ dirsekte dip konumda oluşturduğu açı 45 derecelik bir açı oluşturabilmektedir. Yay üzerindeki bu tür davranış değişikliklerinin öğrenci tarafından gereksiz aşırılıklara yol açabileceği; yani kolunu yayın uç bölgesinde fazlaca yukarı kaldırırken, yayın alt bölümünde sağ kolunu gövdesine yapıştırabileceği durumlar gözönüne alınarak, bu eğitimin görsel açıdan da olumlu yönde katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Sağ kolun kendi ağırlığının yaya ve yayın doğal ağırlığının ise tele aktarılması gerekliliği öğrenciye aktarılmalı, öğrencinin yaya uygulayacağı fazladan bir basınç hareketinin sesin kalitesini, niteliğini ve gürlüğünü olumsuz yönde etkileyeceği vurgulanmalıdır.

Yayın süreklilik gösteren bir hareket ile kesintisiz, dip ve uç bölümlerinde vurgusuz, benzer kalite/nitelik ve etkiye sahip sesleri elde etme ve çalma gibi bütünlük gerektiren konulara önem verilmesinin bir gereklilik olduğu düşünülmektedir.

Grigoryan'a göre“başlangıçta yayın üstüne bastırmadan sadece yayın kendi ağırlığı ile çalışılmalıdır. Bunun yanısıra en önemli noktalardan biri de yayın tel ile en iyi anlaştığı ya da bir başka deyişle uyum oluşturduğu, en iyi ses çıkan yeri bulmaktır. Daha önce uyum noktası olarak adlandırılan bu nokta, tuşe bitimi ile eşiğin ortasına düşer. Öğrenci ilk yay çekişlerinde bunu anlamalı, yay teller üzerinde ileri-geri kaymamalıdır Başka bir önemli faktör de yayın her noktasında eşiğe paralelliğin sağlanması ve sürdürülmesidir. Ters durumlarında kaliteli ses elde edilmez. Öğretmenler bu konu üzerinde titizlikle durmalıdırlar. Öğrenci ilk derslere açık telde, yayın ortasında küçük yaylar çekerek başlamalıdır ve bu sırada notalara bakmadan çalmalıdır. Sol el kemanın gövdesini tutmalı, yay telden asla kaldırılmamalıdır. Yayın ortasındaki küçük hareketler yavaş yavaş genişletilmeli, öğrencinin kolunun uzunluğuna göre çalabileceği en geniş yaya kadar çalışılmalıdır. Bunun amacı bütün yay kullanımına ulaşmaktır. Öğrencinin kolunun uzunluğu yetmiyorsa tam yaydan biraz daha küçük yay kullanabilir” (Grigoryan, 1986).

Uçan'a göre yayın orta kısmında yapılan ilk denemeler, önceleri ritimsiz olabilir. Ancak bu çekip – itmeleri yayı durdurarak ve aksansız yapmak çok önemlidir. Yayın orta kısmında belli bir alışkanlık oluşunca, önce yayın üst yarısında, sonra alt yarısında ve daha sonra da bütün yayda yapılacak çalışmalara geçilebilir. Yay çekişleri düzgün, rahat ve kaliteli

seslerle yapılabilir, o zaman her yay çekip – itme arasındaki duraklamalar giderek kısaltılır ve daha sonra da yayı hiç durdurmadan çekip – itme alışkanlığını kazanıncaya dek çalışmalara devam edilir. Yay çekip – itmede istenilen yetkinliğe ulaşıldığında ise ritimli çalışmalara geçilebilir. Ancak bu çalışmalar hangi telde yapılıyor olursa olsun, sağ kolun o telin seviyesine uygun pozisyonda durmasına ve diğer istenilen niteliklere özen gösterilmelidir (Uçan, 1980).

Whone'a göre de, stil hatalarının nedeni keman ve yayın bütünleşmeysiğidir. Uyumlu bir beraberlik, yayla kemanın ayrı karakter ve yapıda olmalarına karşın, bir bütün oluşturmaları ile meydana gelir. Kemancı, bu bütünlüğü yayı tele her dokundurduğunda hissetmelidir. Söz edilen bütünlüğü sağlamak için sırasıyla aşağıdaki çalışmalar yapılabilir:

1. Keman ve yay arasında hiçbir temas olmadan her iki kol hareketli ve serbest olmalı; yay orta noktasından yaklaşık olarak 1 cm. yukarıdan tutulmalı, keman ve yay görünmez bir iple bağlýmışçasına her yöne/yana, öne, yukarı ve aşağıya/daireler çizerek birbirlerinden kopmayacakları hissi gelişinceye kadar hareket ettirilmelidir. Bu çalışma düzenli bir şekilde yapıldığında, bir süre sonra yay ve keman bir bütün olarak algılanmaya başlayacaktır.

2. Yayın ucundan çok hafif bir itmeye, yayın topuk kısmında çok hafif bir kavis meydana getirilmeli ve telin 1 cm. kadar üzerinden -tele dokunmadan dengelenmelidir. Bunun amacı, her iki kolun zarif ve ince hareketleriyle keman ve yayın bütünlüğünü hissetmektir. Yayın tele yumuşak dokunuşu sağlanıncaya kadar bu yorucu olmayan dalgalanmaya devam edilmelidir. Aynı alıştırma tersine, bir başka deyişle yayın ucunda temas şeklinde de tekrarlanabilir. Bu çalışma yayın tele hemen teması ile de yapılabilir. Bu yapıldığında ise kemandan cevap alınır. Yumuşak ya da sert olsun, tek tek her nota ya da bölümün başlaması ve devamı bu dengesel bütünlüğe bağlıdır. Özet olarak çalma işlemi, yayla keman arasında gerçekleşen bir alış – veriş şeklinde ifade edilebilir.

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Teknikleri

Keman eğitimi süresince, müzikal ifadeyi belirtmek amacıyla kullanılan yay tekniklerinin eğitimi ve/veya öğretici tarafından doğru uygulanması ve kavranmış olması, tekniksel bilgilerin aktarım konusu içinde büyük önem taşımaktadır.

“XX. yüzyılın en büyük 6 keman pedegogu olan Leopold Auer, Carl Flesch, Ivon Galamian, Paoul Rolland, Kato Havas ve Shinichi Suzuki'nin keman tekniğine (yay teknikleri bakımından) katkılarını karşılaştırır ve inceler.

Bu çalışma bir kişinin üç genel kategoride öğretimini inceler.

- Duruş ve keman tutma
- Sol el ve kol tekniği
- Sağ el ve kol tekniği” (Nelson S, 1994, s.36)

Yaylı çalgılarda sağ elin işlevi, yay ile kaliteli ve nitelikli ses üretmektir. Keman eğitimini bir bütün olarak düşündüğümüzde sol ve sağ el için temel tutuş ve duruş davranışlarının kazanımından sonra başlangıç yay tekniklerinin öğrenciye kazandırılması büyük önem taşımaktadır. Buradan hareketle başlangıç yay tekniklerini,

- Detaché
- Legato
- Staccato

olarak belirlemek yanlış olmayacaktır.

Keman öğretiminde öğrenciye kazandırılması gereken temel tekniklerin ardından giderek daha da karmaşıklaşan ve öğrencide müzikal çalma becerisini geliştiren yay tekniklerinin,

- Martelé
- Spiccato
- Colle
- Sautillé

- Richochet

şeklinde sıralanmasının yanlış olmayacağı düşünülmektedir.

2.2. Detaché Tekniği

Detaché kelimesi Fransızca kökene sahip olup “ayrılmış”, “bölünmüş”, “bağlantısız” gibi anlamlara gelmektedir.

“Detaché sağ kolun akıcı ve sürekli bir biçimde yaptığı hareketlerle gerçekleştirilir. Sesler arasında, birbirinden ayrı olduklarını ayırdedebilecek kadar kısacık aralıklar bulunur. “Her bir nota için ayrı bir yay alınır; yay düz olarak çekilir ve çekim süresince basınç farklı olmaz. Notalar arasında boşluk yoktur ve her yay diğeri başlayıncaya kadar devam eder” (Uçan – Günay, 1975, 1633-6, s.56).

“Yayın her yerinde detaché yapılabilir. Ancak detaché tekniğinin karakterine uygun olan özellik, yayın ortası ile ucu arasında fakat ortaya yakın bir yerinde en kolay ve en belirgin biçimde elde edilir. Ancak yapıtların ifade özelliklerine göre, yayın diğer yerleri de detaché için seçilebilir” (Uçan- Günay 1975, 1633-6,s.56-57).

Detaché tekniğinin uygulanması yay sürüşünün uzunluğuna ve kullanılacak olan hıza göre değişiklik gösterebilir. Uzun ve hızlı olmayan bir yay sürüşünde, yayın en dip bölgesinde en uç bölümüne kadar büyük hareketler uygulanmalıdır. Yay sürüşünün hızlandığı durumlarda kolun detaché tekniğine olan katılımı da azalmalıdır. Çok hızlı tempodaki detaché tekniği için en uygun yay bölümünün seçilmesi zorunludur.

“Robin Stowell kitabında detaché tekniğinin uygulanması ile ilgili şu düşüncelerine yer vermiştir.

- Yayı hafifçe tel üstünde dinlenmeye bırak. Bilek ve ön kol ile daha fazla veya az yayılmış hareket vasıtasıyla notaları belirt.

- Esneklik avantajını kullan ve her bir nota için çubukta çal.

- Yay kılını, tamamen özgür olmaktan gelen titreşimleri engelleyerek telde bırak. Bu özgürlük noksanlığı, notaya sadece bir “kısılmış vurgu” adını verebileceğimiz bir vurgu çalınması verir.

Stowell yay uzunluğunun tempoyla ilişkili vuruşuna “grand detache” adını vermektedir. Aynı zamanda telin serbest titreşimine izin vermek ve ihtiyaç duyulan yaylamanın hafifliğine alışık olmak amacıyla, her bir vuruşun sonunda yayı hafifçe

telden kaldırmayı içeren bu yaylamayı pratik yapma metodunda tavsiye etmektedir. (Stowell, 1985, s. 181).

Detaché tekniğinin öğretilmesi aşamasında, öğrencinin sol elinde herhangi bir nota basmasına gerek duyulmadan keman üzerindeki boş tellerden (sol, re, la, mi) yararlanarak ve “la” telinden başlayarak detaché alıştırmalarını yapması, bu tekniğin başlangıç çalışmalarına uygun olacağı düşünülmektedir. Boş teller üzerindeki kazanımlardan sonra öğrenci giderek daha karmaşık olan sol el ile birlikte yapılan detaché tekniğine geçmeli ve ardından tel değiştirerek detaché tekniğini tüm teller üzerinde uygulayabilmelidir.

“Detaché Tekniği Öğrenciye Öğretilirken Kazandırılması Gereken Davranışlar”

- a. Detaché tekniği çalışmalarına ilk olarak “la” telinde başlanması,
- b. Detaché tekniğinin öğretimine yayın “orta” bölgesinde başlanması,
- c. Detaché tekniği uygulanırken aynı gürlükte ses elde edebilmek için yayın, telde “tuşe ile eşik arasında, ortada” bir bölgede kullanılması,
- d. Detaché tekniği uygulanırken, yayda basınç ayarlamasının “basınç sabit tutularak” yaptırılacağı,
- e. Detaché tekniğinde, tel değiştirilirken yayın doğru kullanımı için “yayın basıncının sabit tutulması”, gerekliliği sonuçları ortaya çıkmıştır.

Şekil.2 Detaché Tekniği (O. Sevcik, School of Bowing Technic, Op:2, Book-1)

2.3. Legato Tekniği

Legato kelimesi İtalyanca kökenden gelmekte olup, “bağlı”, “bağlanmış” ve “ilişkili” gibi anlamlara gelmektedir.

“Bir dizi sesin aralıksız olarak birbirine bağlanmaları, legato çalmada, yayın ödevi olarak ortaya çıkar. Aynı tonda çalarken, çıkan seslerin aynı özellikte olmaları,

değerlere uygun yay bölümlenmesi önemlidir. Sesler büyütülüp küçültülürken ise, yay bölümlenmeleri buna uygun olarak yapılır” (Uçan – Günay, 1975, 1633-6, s.21).

“İyi legato yapmak için bağ yapılan tüm notaları doğruca ve düzce çalmanın yanı sıra büyük eşitlik ve ahenkle yayı yönetmede de dikkatli olunmalıdır. Yay, bağlar arasında telden bırakılmalıdır” (Stowel, 1985, s.171).

“Legatodaki pürüzsüz yay değişimleri, melodinin ahenklik ve kurulmamışlığını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmalıdır. Ve Legato daima, rahatsız edici ve doğal olmayan çukurlarla bırakılmamalıdır. Bu uyum mümkün olduğu kadar az yay değiştirerek, ara sıra yalnızca bir vuruşla müzikal fikri tam yaylama yoluyla elde edilebilir” (Stowel, 1985, s. 170–171).”

Legato çalmada dikkat edilmesi gereken noktalar şöyle belirtilebilir; “Yay bir telden diğerine aktarılırken yuvarlak hareket ettirilir. (Yeni tele gittikçe yaklaştırılır.) Hiçbir zaman yay, tel değiştirilirken köşeli hareketler yapmaz. Yayın yuvarlak hareketi, eşiğin eğimine uygun olmalıdır. Tel değiştirme hareketi, koldaki düzlem bozulmaksızın gerçekleştirilir. Kol bütünü ile hareket etmelidir. Sol elde çalacak parmak, yay hareketinden önce teldeki yerini almış olmalıdır” (Günay - Uçan, 1975, 1633–6, s.20).

“Legato yay tekniği öğrenciye kazandırılırken dikkat edilmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır. Bunlar,

- a. Legato tekniği çalışmalarına ilk olarak “la” telinde başlanması,
- b. İlk legato çalışmaları yaptırılırken yay büyüklüğünün “tam yay” alınması,
- c. Legato tekniğinde, yayın yönü değiştirilirken gerçekleştirilmesi gereken davranışın, “basıncı sabit tutmak” olduğu,
- d. Legato tekniği çalışmalarında, tel değiştirilirken basınç ayarlamasının yaptırılmasına ilişkin görüşün, “geçilecek olan tele sabit basınçla ulaşılmalı”,
- e. Legato tekniği, yayın üst yarısında uygulanırken pürüzsüz ve aynı gürlükte ses elde edebilmek için gerekli basınç ayarlamasının yaptırılması için “ortadan uca gidildikçe yayın tele olan basıncı artırılmalısı,
- f. Legato tekniği, yayın alt yarısında uygulanırken pürüzsüz ve aynı gürlükte ses elde edebilmek için gerekli basınç ayarlamasının “ortadan dibe gidildikçe yayın basıncı azaltılarak” yaptırılabilceği,
- g. Legato tekniğinde büyük yay kullanılırken, pürüzsüz ve aynı gürlükte ses elde edebilmek için gerekli basınç ayarlamasının “dipten uca doğru gidildikçe yayın

basıncı artırılarak” yaptırılabilceği, sonuçlarına varılmıştır. (Günay - Uçan, 1975, 1633–6, s.20).

şekil.3 Legato Tekniği(O. Sevcik, School of Bowing Technic, Op:2, Book-1).

2.4. Staccato Tekniği

Staccato sözcüğü İtalyancadır. Notaların birbirinden ayrı, tek tek çalınacağını belirtir. Böyle çalınması gereken bölümlerde her notaya yay durdurularak başlanır (Sözer, 1996, s.653).

Bu teknik, birbirinden kısa – kesin olarak ayrılan tek yay sürüşüyle yapılır ve yay teller üzerinden hiç kaldırılmaz. Staccato tekniğinde yay çok bilinçli kontrol edilmelidir. Bunun için her sürüşten sonra yay hazırlanır ve her seste aksan duyulduktan sonra basınç bırakılır. Staccato, martele karakterli bir teknik olduğundan belli bir hızdan daha fazla ileri gidilemese de müzikal olarak martele’den hızlı çalınabilir. Staccato’nun hızı çalıcının kaslarındaki gerginlikle sağlanır ve alıştıırma yaparken hızın kontrol edilebilmesi hedeflenmelidir. Başka bir deyişle hız değişimi, kaslardaki gerginliğin değişimiyle sağlanmaya çalışılmalıdır. (MEGEP, sayfa:20)

Martelé tekniğinden daha hızlı sayılabilecek olan staccato tekniğini uygulama aşamasında, yayın tüm kılları ilgili olan tel üzerinde tamamen temas etmeli ve yaya uygulanan basınç çalınan her nota için eşit olmalıdır.

“ Genelde iterek ya da çekerek aynı yönde yapılan küçük, ardışık, martelé sürüşleriyle alıştıırmaları yapılır. Her sürüşten sonra yay hazırlanır ve her seste aksan duyulduktan sonra basınç bırakılır. Her ne kadar, martelé karakterli olduğundan, belli bir hızdan daha fazla çalınamasa da, yine de müzikal kullanımında marteléden hızlı çalınabilir”. (Büyükaksoy, 1997, s.49)

“Hızlı bir staccatoda kol kasları kasılır, kıllar kuvvetle tele yerleştirilir ve sesler arasında kıllar telden ayrılmaz, basınç bırakılmaz” (Stowell, 1985, s.183).

Stowell, staccato çalmanın sırasıyla;

- Her vuruşun ilk notasını keskince ve seslice vurgulamak amacıyla, başparmağı yay çubuğuna karşı biraz bastırarak yayı kavrayarak ve diğer notalar için yayda biraz çalışı bırakarak,
- Bu ilk notada seslice ve çok çabuk, “çekerek” yay sürüşüyle üst yarıya gelerek,
- Her defasında yayı telde anice durdurarak,
- Her yay sürüşüyle düz şekilde bütün diğer notalara atak yaparak fakat vuruşun ilk notasını “piyano” çalarak,
- İlki gibi, sonraki notayı da kısa tutarak (durdurarak) çekerek, çok hızlıca ve seslice çalarak,
- Zaman zaman son notadan sonra yayı kaldırarak pratik yaparak daha etkili gerçekleştirilebileceğini belirtmektedir.

Şekil.4 Staccato Tekniği (O. Sevcik, School of Bowing Technic, Op:2, Book-1).

2.5. Keman Eğitiminde Geleneksel Müziğin Kullanımı

Halk müziği denildiğinde akla halkın müziği kavramı geldiği için, hangi toplum olursa olsun o toplumu ilgilendiren ve geçmişten günümüze kadar uzanan ortak duygularını, düşüncelerini, yaşayış biçimlerini kapsayan zengin bir birikim olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türküler iş veya sosyal etkinlikler sırasında, yerli halk tarafından söylenen halk deyişleridir. Bu şarkıların en önemli özelliklerinden biri de sözlü kültürün bir parçası olmalarıdır. Melodiler ve metinler, kitaplar aracılığıyla kayıt altına alınmaktan çok taklit ve sözel aktarım yoluyla öğrenilmektedir. Bu sözlü aktarım sırasında az çok benzeşen melodi değişikliklerinin meydana geldiği de görülmektedir.

Aynı toplum içinde yaşamlarını sürdüren insanlar, zaman içinde meydana getirmiş oldukları kültür birikimleri yoluyla kendi halk sanatlarının ortaya çıkmasını sağlamışlardır. Sun'a göre; “Bir toplum, ekonomi ve kültür alanlarında yarattığı, kendi

yaşayışına ve insanlığın yaşayışına kattığı, çağına uygun değerlerle varlığını sürdürebilir. Kültür alanının bir dalı da müziktir (Sun, 1969, s. 196).

Halk müziği anonim bestecilere sahip olan bir müzik türüdür ve halkın duygularını ve düşüncelerini ifade eder. Bu bakımdan halk müziği halkın ihtiyaçlarını yansıtır ve kültürün vazgeçilmez derecede önemli bileşenlerinden biridir (Sümbüllü, 2006).

Büyük yıldız (2009) “halk müziğini değişikliklerle günümüze kadar gelmiş, halkın içinde yaşamış sanatçılar tarafından yaratılmış, bestelenmiş, sunulmuş, halkın ortak duygu ve hislerini yansıtan geleneksel müzik” olarak tanımlar.

Halk müziği müzik eğitiminde önemli bir role sahiptir. Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri ve kitaplar yalnızca bizim ülkemizde değil, diğer pek çok ülkede de halk müziği temeline dayanmaktadır. Türküler, ulusal ve eğitimsel gerekçelerden dolayı okullardaki müzik eğitiminin bir parçasıdır (Yönetken2006, Türkmen, 2006).

Keman eğitimcilerinin kendi kültürlerini yansıtan müzikleri öğrencilere tanıtmaya, dinletmeye ve giderek çaldırma uygulamaları, halk ezgilerindeki ritmik ve ezgisel yapıyı kavratması, öğrencilerin seslendirme ve yorumlama yeteneklerini geliştirmesi bakımından önem taşımaktadır.

Bunun yanısıra hangi kültürün parçası olursa olsun keman eğitimi kapsamı içinde, bahsedilen kültüre ait izlerle yoğun ilişkiler kurulmasının ve öğrencinin kendi kültürünü eğitsel halk müzikleriyle tanıyarak bağlar kurmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Eğitimin ilkeleri, eğitimin aktarılmasını ve kalitesini etkileyen önemli unsurları barındırmaktadır. Bu ilkeler sayesinde öğrenmeler daha anlamlı ve daha kalıcı hale gelmektedir. Eğitimin “yakından uzağa” ve “çevreden evrene” ilkeleri, müzik eğitiminde geleneksel müziklerin kullanılmasıyla yakından ilişkili ilkelerdir. Bu iki ilkenin, müzik eğitiminde ve onun bir boyutu olan çalgı eğitiminde, kalıcı öğrenmelerin oluşmasında büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

“Müzikte çağdaşlık anlayışımız, çağımızda (günümüzde) oluşup gelişen müziğimizle sınırlı olmayıp onunla birlikte, asli yapıları ve üsluplarıyla geçmişten günümüze süzülüp gelerek çağımıza (günümüze) ulaşan, çağımızda (günümüzde) yaşayan ve çağımızdan (günümüzden) geleceğe uzanan geleneksel müziklerimizi de kapsar” (Uçan, 2005, s. 310).

Türkiye’de olduğu gibi dünyada bulunan her toplumun ya da ulusunda kendine özgü halk müzikleri bulunmaktadır. Bu halk müzikleri ait oldukları ülkelerin kültür mirası ya da birikimi olarak değerlendirildiği için, ait oldukları ulusal müzik alanlarında değerlendirildikten sonra, genel müzik eğitiminde ve özellikle çalgı eğitiminin bir çok alanında kullanılabilir.

Bu konuyla ilgili olarak diğer ülkelerin okul müzik kitapları incelendiğinde; “İngiliz okul kitaplarında, Folk songs, song of the British Islands, Song of Britain, National songs, Folk and national songs, Alman kitaplarında, Volksweise, Alte Weise, Alte Volkweise, Volkslied, Fransız kitaplarında, Chanson populaire, Melodie populaire, Air Ancien, Vielle melodie, vielle chanson Francaise gibi halk ezgisi, geleneksel ezgi anlamlarına gelen terimler vardır. Çekoslovak müzik kitaplarında, Çek, Morav ve Slovak halk şarkıları, Balkan ülkelerinin okul müzik kitaplarında, Narodna ezgilerle, 5, 7, 9 vuruşlu yerel tonda halk ezgilerine yer verilmiş olduğunu görmekteyiz” (H.B.Yönetken, Aktaran: Say,1996,36)

Her kültür kendi tarihsel dokusunu yansıtan etnik unsurları içinde barındırır. Keman, Türk halk ezgilerinin özgün yapısını ve karakteristik özelliklerini etkili biçimde yansıtabilecek teknik ve yorum olanaklarına sahip bir çalgıdır. Halk ezgilerinin ritimsel, ezgisel, makamsal unsurlarından faydalanarak, kemanın teknik olanaklarını kullanarak keman eğitiminde düzenlemeler ve uyarlamalar yapılabilmektedir (Müezzinoğlu, Öztürk, 2016, s,694).

Akpınar, Türk yaylı halk çalgılarının çalınışında sistemli bir yay kullanılışı görülmediğini, yay değiştirmelerinin gelişigüzel, çalıcının o anki icra durumuna göre yapıldığını ve evrensel yaylı çalgılarda kullanılan temel yay tekniklerinin (detache, staccato, legato, v.b.) yaylı halk çalgılarında pek kullanılmamakta olduğunu belirtmiştir. Kemanın bazı yönlerden diğer Türk yaylı halk çalgılarına benzemesi açısından bu durum keman ile de benzerlik göstermektedir. Kemana uyarlamada keman eğitimindeki teknik ve müzikal boyutlar yanında, halk ezgilerinin ritimsel, ezgisel, makamsal unsurları, kemanın teknik olanakları, temel yay prensipleri, yay teknikleri, halk ezgilerindeki unsurlar ve üslup gibi öğeler dikkate alınarak yapılmalıdır (Akpınar, 2002, s. 49).

Keman çalgısı, Türk halk ezgilerinin kendine özgü yapısını ve içinde barındırdığı karakteristik özelliklerini nitelikli ve kaliteli bir biçimde yansıtabilecek

teknik kullanım özelliklerine ve yorum imkanlarına sahip bir enstrumandır. “Halk ezgilerinin ritimsel, ezgisel, makamsal unsurlarından faydalanarak, kemanın teknik olanaklarını kullanarak keman eğitiminde düzenlemeler ve uyarlamalar yapılabilmektedir” Akpınar (2002: 49).

Uçan’ a (1980) göre; Türkiye’deki keman eğitiminin temel ilkeleri, çağdaş eğitimin, Çağdaş Türk Eğitiminin, onun bir boyutu olan sanat eğitiminin ve giderek müzik eğitimi ve çalgı eğitiminin temel ilkeleri göz önünde bulundurularak şöyle belirlenebilir: (a) İnsanın doğasına (yapısına) uygunluk, (b) kemanın yapısına uygunluk, (c) insanın doğası ile kemanın yapısı arasında uygunluk, (ç) Türk Müziği’ne dayalılık, (d) evrensel müziğe açık oluşluk, (e) çağdaş eğitim ilkelerine uygunluk, (f) Türkiye’nin somut koşullarıyla tutarlılık.

Görüldüğü gibi Türkiye’de uygulanan keman eğitimi ilkeleri arasında Türk Müziğine dayalılık ve Türkiye’nin somut koşullarıyla tutarlılık ilkeleri, hem Türk folkloruyla ilişkili hem de Türk Müziğinin teknik ve müzikal konularıyla yakından ilişkilidir.

3. BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

3.1. Problem Cümlesi

Yukarıda ifade edilen genel bilgiler çerçevesinde, bu araştırma başlangıç seviyesi keman eğitiminde halk ezgilerinden yararlanarak başlangıç seviyesinde amaca daha kolay ulaşabilmek olunu, eğitimci ve öğrencilere bir çalışma önerisi modeli oluşturmaktır.

“Buna göre bu araştırmanın problem cümlesi “keman eğitiminde Halk Ezgilerinde Yay Tekniklerinin Kullanımı Nasıl Olmalıdır?(Duhok Güzel Sanatlar Enstitüsü Örneği) şeklinde oluşturulmuştur.

3.2. Alt Problemler

1. Öğrencilerin Bireysel Çalgı Eğitimi Keman Dersi I. Sınıf Öğrencilerinin Hedef Davranış Kazanımları Arasında,
 - a. Xezalé Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
 - b. Bagiyé Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
 - c. Lu Şvano Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
 - d. Temzeré Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
 - e. Hoy Zeri Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
 - f. Nariné Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?

- g. Yar Gijloké Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
- h. Zeynuké Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
- i. Wez Taze Me Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?
- j. Leyla Halk Ezgisinde öğrenciye kazandırılması gereken davranışlar, yay teknikleri ve parmak numaraları hangileridir?

2. Öğrencilerin Bireysel Çalgı Eğitimi Keman Dersi I. Sınıf

Öğrencilerinin Başarı Durumları ve Tutumları Arasında;

- a. Etkinlik Örneklerinin İşlevselliği (Seçilen Halk Ezgileri)
- b. Yay Tekniklerinin ve Parmak Numaralarının Öğretim ve İşleniş Sırası
- c. Eğitim Amaçlı Yazılmış Olan Halk Ezgilerinden Oluşmuş Bir Repertuarın Oluşturulması
şeklinde sıralanmıştır.

3.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı Duhok Güzel Sanatlar Enstitüsü Bireysel Çalgı Keman Eğitimi Dersi I. Sınıf Öğrencilerine yönelik, ders içinde uygulanan örneklerin ve oluşturulmuş repertuarın taranması ve bu örneklere/araştırmalara dayanarak, yay teknikleriyle düzenlenmiş halk ezgilerinden oluşan metot/repertuar/etütlerin oluşturulması ve uzman görüşleriyle değerlendirilmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

3.4. Araştırmanın Önemi

İlgili metot/repertuar/etütler incelendiğinde, bireysel çalgıya yönelik halk ezgilerinde kullanılması gereken yay tekniklerinin uygulanması çalışmalarının sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmanın, çalışma konusu ve yöntemi

bakımından alana katkılar getirecek olması ve Kuzey Irak bölgesinde bu anlamda yapılmış ilk çalışma olması bakımında önemli görülmektedir.

3.5. Sınırlılıklar

Araştırma,

- ✓ Duhok Güzel Sanatlar Enstitüsü bireysel çalgı keman eğitimi dersi ile,
- ✓ Süre olarak ise yüksek lisans tez süreci ile ,
- ✓ Araştırmacının olanaklarıyla sınırlıdır.

3.6. Tanımlar

Sanat: Sanat kelimesini bir duygu, tasarı, güzellik ve benzerinin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık; Belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatım şeklinde tanımlanmaktadır (T.D.K, 2017).

Nota: Sesleri ve seslerin sürelerini belirtmeye yarayan özel şekillerdir.

Detaché: Her bir nota için ayrı bir yay alınarak sağ kolun akıcı ve sürekli bir biçimde yaptığı hareketlerle gerçekleştirilen yay tekniğidir (Uçan – Günay, 1975, 1633-6, s.56).

Staccato: Her notaya yayın durdurularak başladığı, notaların birbirinde ayrı ve tek tek çalındığı yay tekniğidir.(Sözer, 1996, s.653).

Legato: Bir dizi sesin aralıksız olarak birbirine bağlanmaları ile gerçekleştirilen yay tekniğidir (Uçan – Günay, 1975, 1633-6, s.21).

4. BÖLÜM

İLGİLİ YAYINLAR

Yılmaz ŞENDURUR 2001 yılında “Keman Eğitiminde Etkili Öğrenme” konulu makalesinde, öğrenme durumlarını ve bu derslerde zorlandıkları konuları araştırmıştır. Ayrıca keman eğitiminde etkili öğrenme-öğretme yöntemlerinin nasıl uygulanması gerektiğini incelemiştir.

Yılmaz ŞENDURUR 2001 yılında “Keman Eğitimi Dersine Etkili Hazırlanma Süreci” konulu makalesinde, öğrencilerin bireysel çalgı çalışma süreçlerini nasıl değerlendirmelerini incelemiştir. Bu makalede etkili çalışma süreçlerini,

- Zihinsel durum
- Fiziksel durum
- Ruhsal durum
- Motivasyon
- Çalışma teknikleri

şeklinde beş aşamada toplamıştır.

Şeyda Çilden ve Nevhiz Ercan 2004 yılında “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında ve AGS Liseleri Müzik Bölümlerinde Yapılmakta Olan Çalgı Eğitiminde Nitelik Sorunları” konulu makalesinde, çalgı eğitimi dersi öğretim programlarının genel amaçları arasında,

- Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme, yaratma gücünü geliştirebilme
- Müziksel duyarlılığı, düşünmeyi, yorumlama ve yaratmayı geliştirebilme
- Müziğin temel kavramlarını ve dilini kavrayabilme
- Müzik eğitimi yoluyla zamanını verimli kullanabilme ve disiplinli çalışma alışkanlıkları kazanabilme;

gibi amaçları sıralamış ve çalgı eğitimine hem öğrenci hem de öğretici açısından bir açıklama getirmiştir.

Zeki NACAĞI,“Türk Halk Ezgilerine Dayalı Eserlerin Viyola Eğitiminde Kullanılmasının Gerekliği” konulu makalesinde, Ülkemizde viyola eğitiminde uygulanan metotlar ve kazandırılması gereken teknik becerilere paralel olarak, Türk halk ezgilerine dayalı çalışmaların yapılması gerekliği ve bu eğitim anlayışı ile viyola eğitime yönelik metotlar, eserler ve yardımcı ders kitaplarının geliştirilmesi konularını araştırmıştır.

Zeki NACAĞI, “Türk Halk Ezgilerine Dayalı Eserlerin Viyola Eğitiminde Kullanılmasının Gerekliği” konulu makalesinde, Viyola eğitimi için Türk halk ezgilerine dayalı çalışmalar yapılırken, THM’deki

- Kürdi-Bozlak,
- Segah-Muhalif,
- Hicaz-Garip,
- Çargah-Do Müstezat,
- Acemaşiran-Fa Müstezat,
- Rast-Sol Müstezat,
- Nikriz-Yörük,
- Eviç-Misket,

gibi dizilerden yararlanılabileceğini ve viyola eğitimi dersi öğretim programlarında, bu dizilerden yararlanarak oluşturulacak olan metot ve etütlerin kazandırılması gereken teknik becerilere katkı sağlayacağı görüşünü belirtmiştir.

Emre YÜCELAND 2007 yılında yazmış olduğu “Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıfta Hedeflere Ulaşma Durumları” konulu yüksek lisans tezinde, keman eğitimi dersi öğretim programında yer alan sağ el uygulamalarını, temel yay teknikleri açısından incelemiştir.

Emre YÜCELAND 2007 yılında yazmış olduğu yüksek lisans tezinde, lisans I. sınıf öğrencilerinin karşılaştıkları,

- Temel yay tekniklerinden detaché tekniğinin kullanımındaki zorluk derecelerini,
- Temel yay tekniklerinden legato tekniğinin kullanımındaki zorluk derecelerini,
- Temel yay tekniklerinden staccato tekniğinin kullanımındaki zorluk derecelerini,
- Detaché, legato ve staccato tekniklerinin etüt, gam, arpej ve eserler içindeki uygulama durumlarının zorluk dereceleri açısından İnönü Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi olmak üzere toplamda dört üniversitenin öğretim elemanları ve lisans I. sınıf öğrencilerine uygulamış olduğu anket yöntemiyle incelemiştir.

5. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizi anlatılmıştır.

5.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma, Kuzey Irak'taki geleneksel halk ezgilerinin çağdaş bir çalgı olan keman çalgısındaki yay teknikleri ile icra edilebilmesi üzerine gerçekleşmiştir. Araştırmanın modeli betimsel araştırma modelidir. Türkiye'deki keman eğitimi veren toplam 8 öğretim elemanı veri toplama grubunu oluşturmaktadır.

5.2. Veri Toplanması

Araştırmada kavramsal çerçevenin oluşturulmasında betimsel araştırma modelinden yararlanılmıştır. Seçilen halk ezgileri, a.Teknik açıdan b.Uygulama açısından ele alınarak düzenlenmiştir.

Düzenlenen ezgiler, Türkiye'de Eğitim Fakültelerinde keman eğitimi veren 8 öğretim elemanından alınan görüşler çerçevesinde tablolaştırarak elde edilen veriler yorumlanmıştır.Alan uzmanlarına yöneltilen sorular aşağıdaki teknik ve uygulamaları kapsamaktadır.

A- Teknik Açısından,

- 1-Detaché tekniği
- 2-Legato tekniği
- 3-Staccato tekniği
- 4-Parmakların kullanılma durumu (Duate uygunluk durumu)

B- Uygulama Açısından,

- 1-Yay tekniklerinin öğrenme/öğretme açısından işlevseli.
- 2-Yay tekniklerinin Enstitüsü 1. Sınıf keman öğrencileri için uygulanabilirliği

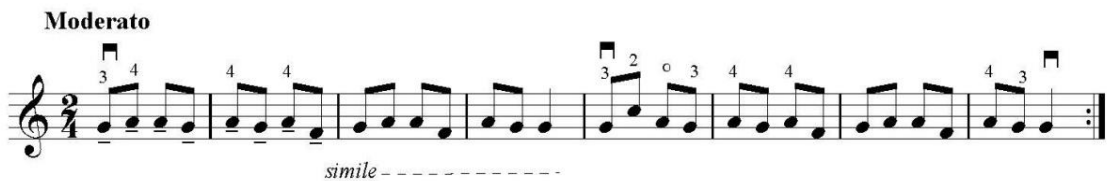
5.3. Halk Ezgilerinin Seçilmesi

Duhok şehrinin tarihsel özgeçmişinin özetine bakıldığında, son derece geniş bir kültürel çeşitliliğe sahip olduğu, halkın kendi manevi değerlerini müzikle yoğurarak nesilden nesile aktarıldığı ve toplumun bunları yaratmada insanın doğal ve özgün düşünce yeteneklerini kullandığı görülmektedir.

Buradan hareketle halkın kendi halay ve ezgilerinin bilimsel bir ortamda ve gelişkin bir çalgı olan kermanla seslendirildiğini görmesi, bu ezgilerin batı müziği keman eğitiminin bir gereği olan tampere sisteme göre düzenlenerek, keman eğitiminin ilkeleri ve amaçları doğrultusunda bu eğitim çerçevesinde kullanılmasının bu sürecin hızlanması konusunda yararlı olacağı düşünülmektedir.

Seçilen halk ezgileri ve halaylar, genel olarak Duhok şehrinde halkın bildiği, tanıdığı ve en yaygın olan ezgiler arasından ve keman eğitimi içinde öğrencilerin yay tekniklerini kendi geleneksel müzik türleri içinde öğrenmenin oluşmasını ve olgunlaşmasını sağlayabileceği düşünülerek seçilmiştir. Seçilen bu halk ezgilerinin bir kısmı beyat makamıyken, bir kısmı hicaz makamıdır. Ancak keman eğitiminde kullanılmayan koma kavramı nedeniyle bazı halk ezgileri tampere sisteme çevrilerek yeniden yazılmıştır. Yazılan ve düzenlenen halk şarkıları şunlardır:

Xezalê

Şekil. 5 Xezalê Halk Ezgisi

Basit ölçü birimiyle yazılmış olan (2/4) “xezalé” halayının makamı beyat makamıdır ancak bu makamdaki lakoma bemol, si bemol ve mi bemol notaları keman eğitiminin gereği olan tampere sistem gereği düşürülmüş ve ton do majöre

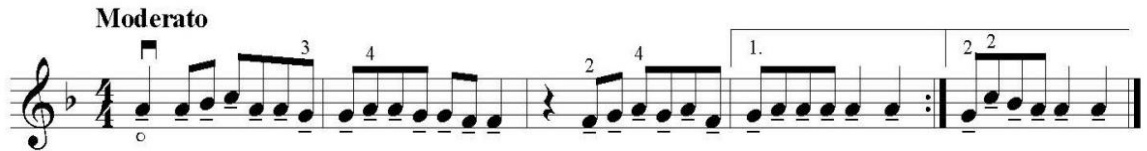
kaydırılmıştır. Bitiş ise tonun beşlisinde bittiği için yarım karar bitiş görülmektedir. Eser basit tartım kalıplarından oluşan xezale halayında, detache tekniği kullanılmıştır. Kullanılan detaché tekniği bu halk ezgisinin ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Tempo: Moderato

Öğrenciye detache tekniğiyle ilgili olarak;

- Detache tekniğinin karakterine en uygun yay bölümü olan orta bölümde kullanılması gerektiği,
- Bir telden diğer bir tele geçişte tekniğin ve temponun aksatılmaması gerektiği,
- Yayın çalınacak her nota için eşit olarak bölünmesi gerektiği,
- Daha sonra detaché tekniğini pekiştirmek ve geliştirmek amacıyla
- la yayın dip – orta ve uç bölümlerinde bu halk ezgisinin çalınması gerektiği öğrenciye aktarılmalıdır.

Bagiyê

Şekil. 6 Bagiyê Halk Ezgisi

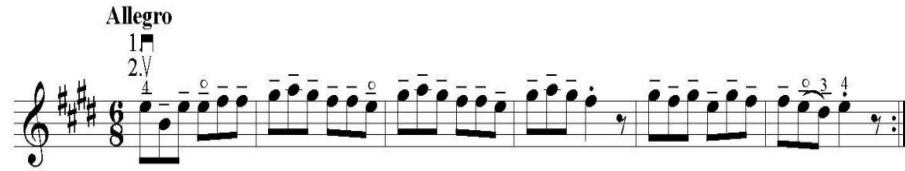
Tempo: Moderato

Basit ölçü birimiyle yazılmış olan (4/4) bagiyê halayı kürdi makamındadır. Keman eğitiminin gereği olan tampere sistem için uygun görülen bu halayda, detaché tekniği vurgulanmıştır. Eserin içinde karmaşık tartım biçimleri bulunmamaktadır. Kullanılan Detaché tekniği parçanın ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye Detaché tekniği ile ilgili olarak,

- Kendini tekrarlayan notalarda tekniğin ve temponun aksatılmaması gerektiği,
- Detache tekniğinin karakterine en uygun yay bölümü olan orta bölümde kullanılması gerektiği,
- Yayın çalınacak her nota için eşit olarak bölünmesi gerektiği,
- Daha sonra detaché tekniğini pekiştirmek ve geliştirmek amacıyla yayın dip – orta ve uç bölümlerinde bu halk ezgisinin çalınması gerektiği öğrenciye aktarılmalıdır.

Lu Şivano

Şekil. 7 Lu Şivano Halk Ezgisi

Tempo: Allegro

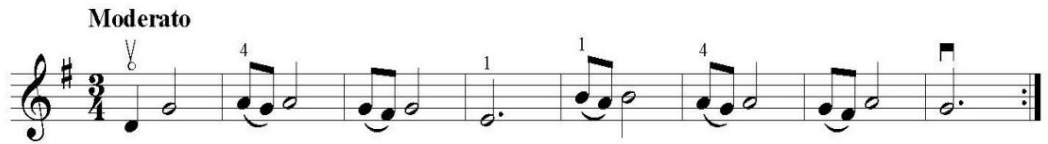
Karmaşık ölçü birimiyle yazılmış olan (6/8) bu halk ezgisi mi majör tonda yazılmış olup bu halayda da detaché tekniği uygulanmıştır. Eser basit tartım kalıplarından oluşmaktadır. Kullanılan detache tekniği bu halk ezgisinin ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye detache tekniğiyle ilgili olarak;

- Bu halk ezgisinin ilk olarak çekerek ve ardından iterek çalışılması ve çalınması gerekliliği (ters gelen yay biçimi yay gelişimini hızlandırdığı için)
- Detache tekniğinin karakterine en uygun yay bölümü olan orta bölümde kullanılması gerektiği

- c) Bir telden diğer bir tele geçişte tekniğin ve temponun aksatılmaması gerektiği,
- d) Yayın çalınacak her nota için eşit olarak bölünmesi gerektiği,
- e) Daha sonra detaché tekniğini pekiştirmek ve geliştirmek amacıyla yayın dip – orta ve uç bölümlerinde bu halk ezgisinin çalınması gerektiği öğrenciye aktarılmalıdır.

Temzerê

Şekil. 8 Temzerê Halk Ezgisi

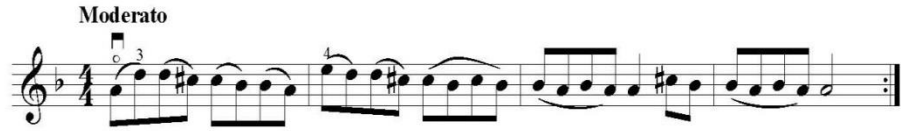
Tempo: Moderato

Basit ölçü birimiyle yazılmış olan (3/4) bu halk ezgisinde ton sol majör olmakla beraber ezgi içinde legato tekniği uygulanmıştır. Eser 2'lik, 4'lük ve 8'lik basit tartım kalıplarından oluştuğu için bu halk ezgisine detaché tekniğine uygulanması nota değerlerinin uzun olmasından dolayı uygun görülmemiştir. Kullanılan detaché tekniği bu halk ezgisinin ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye legato tekniği ile ilgili olarak;

- a) Bu halk ezgisinde bağlı olan 8'lik notaların arşe ile dipten – uca, uçtan dibe ilkesiyle çalınması gerektiği,
- b) İki bağlı (2) tartımlarda gecikme yaşanmaması gerektiği,
- c) Legato tekniğinin temel uygulama bilgilerinin kullanılması gerektiği öğrenciye hatırlmalıdır.

Hoy Zerî

Şekil. 9 Hoy Zeri Halk Ezgisi

Tempo: Moderato

Basit ölçü birimiyle yazılmış olan (4/4) bu halayda hicaz makamı kullanılmış olup parça içinde legato tekniği kullanılmıştır. Bu halk ezgisinin büyük çoğunluğunda 8'lik tartım kalıbı bulunmaktadır. Kullanılan legato tekniği, ezginin ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye legato tekniği ile ilgili olarak;

- Legato tekniğinin uygulamalarında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- İki (2) bağlı olan tartımlarda gecikme yaşanmaması gerektiği,
- Bu halk ezgisinde arşenin orta bölümünde uygulanması gereken legato tekniğinin, arşenin uç bölümünde de uygulanması, öğrenciye teknik kazanımları konusunda faydalı olabileceği hatırlatılmalıdır.

Yar Gijlokê

Şekil. 11 Yar Gijlokê Halk Ezgisi

Tempo: Allegro

Basit ölçü birimiyle yazılmış olan (4/4) bu halk ezgisinde legato ve detaché teknikleri bir arada kullanılmış olup parça kürdi makamındadır. Bu halk ezgisinin büyük çoğunluğunda 16' lık tartım kalıbı bulunmaktadır. Kullanılan legato ve detaché teknikleri ezginin ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye bu iki teknikle ilgili olarak;

- Geçmiş detaché tekniğinin uygulanmasında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Geçmiş Legato tekniğinin uygulamalarında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Her bir teknik uygulamada o tekniğin kendine has olan özeliğinin ezgi içinde vurgulanması gerekmektedir.

Zeynukê

Şekil. 12 Zeynukê Halk Ezgisi

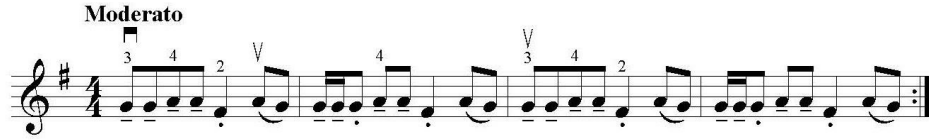
Tempo: Moderato

Basit ölçü birimiyle (2/4) yazılmış olan bu halk ezgisinin makamı beyat makamıdır. Keman eğitiminin gereği olan tampere sistem gereğini koma bemol vesi bemol notaları düşürülerek parça re majör tona aktarılmıştır. Bu halk ezgisinde bağlı staccato ve legato teknikleri kullanılmıştır. Karmaşık tartım kalıpları kullanılan bu halk ezgisinde, bağlı staccato ve legato teknikleri parçanın ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye bu iki teknikle ilgili olarak;

- Legato tekniği uygulamasında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Deaché tekniğinin uygulanmasında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Staccato tekniği uygulamasında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Staccato tekniğinin bağlı uygulanmasında herhangi bir teknik değişikliğinin yaşanmayacağı bilgileri aktarılmadığı.

Wez taze me

Şekil. 13 Wez taze me Halk Ezgisi

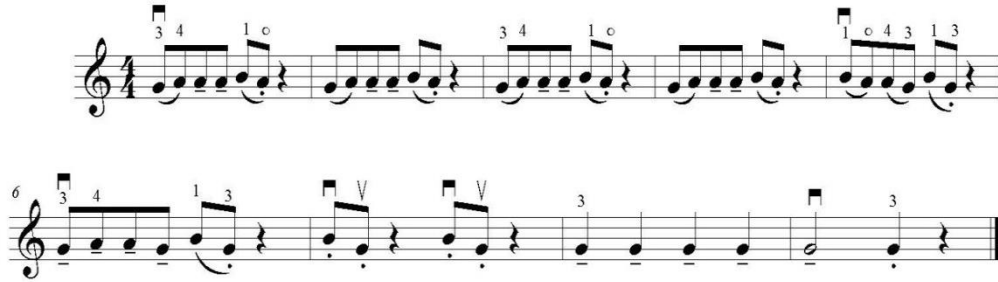
Tempo: Moderato

Basit ölçü birimiyle yazılmış olan (4/4) bu halaydastaccato, legato ve teknikleri kullanılmıştır. Halay içinde kullanılan ton sol mahjördür. Bu ezgide basit tartım kalıpları kullanılmış olup uygulanan staccato, legato ve detaché yay teknikleri, parçanın ana fikrini ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye bu iki teknikle ilgili olarak;

- Geçmiş detache tekniğinin uygulanmasında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Legato tekniğinin geçmiş uygulamalarındaki bilgilerinin hatırlanması,
- Staccato tekniği uygulanırken yayın tel özerinden kaldırılmaması gerektiği,
- Staccato tekniği uygulanırken sağ el işaret parmağın arşeye baskı yapması gerektiği,
- Staccato tekniğinde, tekniğin uygulanacağı notanın (arşenin) kısa, keskin ve vurgulu bir biçimde çalınması gerektiği hatırlatılmalıdır

Leyla

Şekil. 14 Leyla Halk Ezgisi

Tempo: Moderato

Basit ölçü birimiyle yazılmış olan (4/4) bu halk ezgisinde legato, detaché ve staccato teknikleribir arada kullanılmıştır. Bu halk ezgisinin makamı beyat makamıdırancak keman eğitiminin gereği olan tampere sistem gereği la koma bemol si bermol ve mi bemol notaları düşürülmüştür. Üç tekniğin bir arada kullanıldığı bu halk ezgisinde, yay tekniklerinin belirgin bir şekilde ifade edilmesi, göz önünde tutulması gerekmektedir. Kullanılan legato, detaché ve staccato teknikleri ezginin ana fikrimi ve melodisini ortaya çıkarmaktadır.

Öğrenciye bu iki teknikle ilgili olarak;

- Geçmiş detache tekniğinin uygulanmasında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Geçmiş legato tekniğinin uygulamalarında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Geçmiş staccato tekniğinin uygulamalarında kullanılan bilgilerin hatırlatılması,
- Her bir teknik uygulamada o tekniğin kendine has olan özelliğinin ezgiinde vurgulanması gerekmektedir.

6. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, veri toplama teknikleri ile elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır. Bunlar bireysel çalgı keman eğitimi alan uzmanlarına uygulanan anket sorularından elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır.

Tablo 1. *Xezalé Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detaché Tekniği Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	5	62,5	62,5	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 1’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Xezalé Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detaché Tekniği Açısından Uygundur” görüşüne %25,0 oranında kısmen yeterli, %62,5 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Xezalé Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detaché Tekniği Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 2. *Xezalé Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	1	12,5	12,5	50,0
5	4	50,0	50,0	100,0
Total	8	100,0	100,0	

Tablo 2’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Xezalé Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 12,5 oranında büyük ölçüde ve % 50,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Xezalé Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 3. *Bagiye Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği Açısından Uygundur*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	5	62,5	62,5	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 3’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bagiye Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği Açısından Uygundur” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 62,5 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bagiye Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 4. *Bagiye Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	1	12,5	12,5	50,0
5	4	50,0	50,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 4’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bagiye Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 12,5 oranında büyük ölçüde ve % 50,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bagiye Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 5. *Lu Şivano Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detaché Tekniği Açısından Uygundur.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	5	62,5	62,5	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 5’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Lu Şivano Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği Açısından Uygundur” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 62,5 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Lu Şivano Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği Açısından Uygundur” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 6. *Lu Şivano Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	1	12,5	12,5	50,0
5	4	50,0	50,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 6’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Lu Şivano Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 12,5 oranında büyük ölçüde ve % 50,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Lu Şivano Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 7. *Temzeré Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	3	37,5	37,5	62,5
5	3	37,5	37,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 7’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “TemzeréHalk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 37,5 oranında büyük ölçüde ve % 37,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak“Temzeré Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 8. *Temzere Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	1	12,5	12,5	50,0
5	4	50,0	50,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 8’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Temzere Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 12,5 oranında büyük ölçüde ve % 50,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Temzere Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 9. *Hoy Zeri Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	1	12,5	12,5	12,5
4	4	50,0	50,0	62,5
5	3	37,5	37,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 9’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Hoy Zeri Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.” görüşüne % 12,5 oranında kısmen yeterli, % 50,0 oranında büyük ölçüde ve % 37,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Hoy Zeri Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 10. *Hoy Zeri Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	2	25,0	25,0	50,0
5	4	50,0	50,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 10’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Hoy Zeri Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 25,0 oranında büyük ölçüde ve % 50,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Hoy Zeri Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 11. *Narine Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	3	37,5	37,5	62,5
5	3	37,5	37,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 11’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Narine Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur.” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 37,5 oranında büyük ölçüde ve % 37,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Narine Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 12. *Narine Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	4	50,0	50,0	50,0
5	4	50,0	50,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 12’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Nariné Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 50,0 oranında kısmen yeterli ve % 50,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Nariné Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 13. *Yar Gijloke Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detaché ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	3	37,5	37,5	62,5
5	3	37,5	37,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 13’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “**Yar Gijloke Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.**” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 37,5 oranında büyük ölçüde ve % 37,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Yar Gijloke Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur”görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo14. *Yar Gijloke Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	3	37,5	37,5	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 14’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Yar GijlokéHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 37,5 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Yar Gijloké Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır”görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 15. *Wez Taze Me Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	5	62,5	62,5	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 15’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Wez Taze Me Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 62,5 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Wez Taze Me Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 16. *Wez Taze Me Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	2	25,0	25,0	62,5
5	3	37,5	37,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 16’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Wez Taze Me Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 25,0 oranında büyük ölçüde ve % 37,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Wez Taze Me Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 17. *Zeynuke Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detaché ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	4	50,0	50,0	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 17’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Zeynuke Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 50,0 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Zeynuke Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 18. *Zeynuke Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	4	50,0	50,0	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 18’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Zeynuke Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 50,0 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Zeynuke Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 19. *Leyla Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache ve Legato Tekniği Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	4	50,0	50,0	50,0
4	2	25,0	25,0	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 19’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Leyla Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşüne % 50,0 oranında kısmen yeterli, % 25,0 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak “Leyla Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 20. *Leyla Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	4	50,0	50,0	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 20’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Leyla Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 50,0 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Leyla Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanılmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 21. *Bu Halk Ezgileri Lisans 1. Sınıf Keman Öğrencileri İçin Uygulanabilir.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	1	12,5	12,5	12,5
4	6	75,0	75,0	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 21’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgileri Lisans 1. Sınıf Keman Öğrencileri İçin Uygulanabilir” görüşüne % 12,5 oranında kısmen yeterli, % 75,0 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgileri Lisans 1. Sınıf Keman Öğrencileri İçin Uygulanabilir” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 22. *Bu Halk Ezgileri Keman Eğitiminde Lisans Seviyesindeki Tüm Sınıflar İçin Uygulanabilir.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
1	1	12,5	12,5	12,5
2	2	25,0	25,0	37,5
3	4	50,0	50,0	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 22’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgileri Keman Eğitiminde Lisans Seviyesindeki Tüm Sınıflar İçin Uygulanabilir” görüşüne % 12,5 oranında yetersiz, % 25,0 oranında çok az, % 50,0 oranında kımın yeterli ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgileri Keman Eğitiminde Lisans Seviyesindeki Tüm Sınıflar İçin Uygulanabilir” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 23. *Bu Halk Ezgileri Detaché Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	5	62,5	62,5	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 23’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgileri Detaché Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 62,5 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgileri Detaché Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 24. *Bu Halk Ezgileri Legato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	1	12,5	12,5	12,5
4	5	62,5	62,5	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 24’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgileri Legato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşüne % 12,5 oranında kısmen yeterli, % 62,5 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgileri Legato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 25. *Bu Halk Ezgileri Staccato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	4	50,0	50,0	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 25’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgileri Staccato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 50,0 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgileri Staccato Tekniğini Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 26. *Bu Halk Ezgileri Staccato, Legato ve Detaché Tekniklerini Birarada Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	4	50,0	50,0	87,5
5	1	12,5	12,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 26’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgileri Staccato, Legato ve Detaché Tekniklerini Birarada Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 50,0 oranında büyük ölçüde ve % 12,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgileri Staccato, Legato ve Detaché Tekniklerini Birarada Öğrenme/Öğretme Açısından Uygundur” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 27. *Bu Halk Ezgilerindeki Parmak Numaraları Doğru Konumlanmıştır.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
4	1	12,5	12,5	12,5
5	7	87,5	87,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 27’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgilerindeki Parmak Numaraları Doğru Konumlanmıştır” görüşüne % 12,5 oranında büyük ölçüde ve % 87,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgilerindeki Parmak Numaraları Doğru Konumlanmıştır” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 28. *Bu Halk Ezgileri Yay Tekniklerini Öğrenme/Öğretme Açısından İşlevselliğe Sahiptir.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	4	50,0	50,0	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 28’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Bu Halk Ezgileri Yay Tekniklerini Öğrenme/Öğretme Açısından İşlevselliğe Sahiptir” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 50,0 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Bu Halk Ezgileri Yay Tekniklerini Öğrenme/Öğretme Açısından İşlevselliğe Sahiptir” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 29. *Detaché Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir.*

	F	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	1	12,5	12,5	12,5
4	5	62,5	62,5	75,0
5	2	25,0	25,0	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 29’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Detaché Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir” görüşüne % 12,5 oranında kısmen yeterli, % 62,5 oranında büyük ölçüde ve % 25,0 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Detaché Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünölmektedir.

Tablo 30. *Staccato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	3	37,5	37,5	37,5
4	2	25,0	25,0	62,5
5	3	37,5	37,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 30’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Staccato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir” görüşüne % 37,5 oranında kısmen yeterli, % 25,0 oranında büyük ölçüde ve % 37,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Staccato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir” görüşü için uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünölmektedir.

Tablo 31. *Legato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir.*

	f	%	Değer Yüzdesi	Toplanmış Yüzde Oranı
3	2	25,0	25,0	25,0
4	3	37,5	37,5	62,5
5	3	37,5	37,5	100,0
Toplam	8	100,0	100,0	

Tablo 31’de görüldüğü üzere ankete yanıt veren alan uzmanlarının “Legato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir” görüşüne % 25,0 oranında kısmen yeterli, % 37,5 oranında büyük ölçüde ve % 37,5 oranında tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturulmuşlardır.

Yukarıda verilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “Legato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşabilir” görüşünün uygulanabilir bir nitelik taşıdığı düşünölmektedir.

7. BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

7.1. Sonuç

Halk müziğinin evrensel niteliklere sahip olmuş bir çalgı ile seslendirilmesi/yorumlanması ve giderek tüm dünyaya duyurulmasıo halk müziğinin uluslararası platformda saygın bir yer edinmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

1- Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

- ✓ “Xezalé halk ezgisi öğrenciye kazandırılması gereken detaché tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),
- ✓ Xezalé Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Bagiye Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),
- ✓ Bagiye Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Lu Şivano Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),
- ✓ Lu Şivano Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Temzeré Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 37,5),
- ✓ Temzere Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Hoy Zeri Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Hoy Zeri Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),

- ✓ Narine Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Legato Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu(% 37,5),
- ✓ Nariné Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Yar Gijloke Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Detache Ve Legato Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu(% 37,5),
- ✓ Yar GijlokéHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 37,5),
- ✓ Wez Taze Me Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato Ve Legato Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),
- ✓ Wez Taze Me Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 37,5),
- ✓ Zeynuké Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu(% 50,0),
- ✓ ZeynukéHalk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Leyla Halk Ezgisi Öğrenciye Kazandırılması Gereken Staccato, Detache Ve Legato Tekniği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Leyla Halk Ezgisi İçin Yazılan Parmak Numaraları Yerinde Kullanabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Bu Halk Ezgileri Lisans 1. Sınıf Keman Öğrencileri İçin açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 75,0),
- ✓ Bu Halk Ezgileri Keman Eğitiminde Lisans Seviyesindeki Tüm Sınıflar İçin açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Bu Halk Ezgileri Detaché Tekniğini Öğrenme/Öğretme açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),
- ✓ Bu Halk Ezgileri Legato Tekniğini Öğrenme/Öğretme açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),
- ✓ Bu Halk Ezgileri Staccato Tekniğini Öğrenme/Öğretme açısından büyük ölçüde uygun olduğu(% 50,0),

- ✓ Bu Halk Ezgileri Staccato, Legato ve Detaché Tekniklerini Birarada Öğrenme/Öğretme açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 50,0),
- ✓ Bu Halk Ezgilerindeki Parmak Numaraları Doğru Konumlanmıştıraçısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 87,5),
- ✓ Bu Halk Ezgileri Yay Tekniklerini Öğrenme/Öğretme Açısından İşlevselliğe büyük ölçüde uygun olduğu(% 50,0),
- ✓ Detaché Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşılabilirliğiaçısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 62,5),
- ✓ Staccato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşılabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 37,5),
- ✓ Legato Tekniği Başlangıç Seviyesinde Bu Halk Ezgileriyle Hedef Davranışa Daha Kolay Ulaşılabilirliği açısından büyük ölçüde uygun olduğu (% 37,5),

Halk müziği eserlerinin seslendirilişinde, yaşanan problemlerin giderilmesinde ve hangi kültür olursa olsun o kültüre ait ezgilerin taşıdığı ve üstlendiği karakteristik özelliklerin yansıtılabilmesinde kullanılan çalgı farkı gözetilmeksizin sol el parmak numaralarının karakteri yansıtıcı bir şekilde uygun olarak seçilmesi, yay çeşitlemelerinin, vibrato, grupetto, mordan ve tril gibi süsleme ve tekniklerin halk müziğinin özelliklerine göre ve yerinde kullanılmasının gerektiği düşünülmektedir.

Duhok yöresi halk ezgilerinden ve halaylarından seçilen bu ezgilerin keman eğitiminde kullanılmasında kemanın temel yay tekniklerinden yararlanılabileceği, öğrencilerin müzikal ve teknik becerilerinin bu halk ezgileri yoluyla artırılabilceği, keman eğitimi/öğretimi süresince kullanılacak olan bu ezgilerin öğrencinin kendi müzik kültürünü yakından tanıyarak kalıcı etkiler bırakmasına olanak tanıyabileceği, evrensel keman eğitimi yay tekniklerine göre düzenlenmiş olan bu halk ezgileri sayesinde öğrencilerin çalgılarına olan ilgi ve sevgilerinin artabileceği ve öğrencilerin deşifre yeteneklerinin artarak günlük yaşam içinde kendi çalgısıyla herhangi bir türküyü keman ile seslendirebilecekleri sonucuna varılmıştır.

7.2 Öneriler

Halk ezgilerinin keman çalgısına uyarlanmasında keman eğitimindeki teknik ve müzikal boyutlar yanında, ritimsel, ezgisel, makamsal unsurları, kemanın teknik olanakları, temel yay prensipleri, yay teknikleri, halk ezgilerindeki unsurlar ve üslup gibi öğeler dikkate alınarak yapılmasının sürece katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bir ülkenin kültürel ve sosyal değerlerinin müzik eğitimi politikasında da, uluslararası platformda önemli rol oynayacağı düşünülmekle beraber, eğitim ve öğretim konularıyla ilgilenen kurum ve kuruluşların, halkın kültür mirası içerisindeki müzikal ortamda yetişmiş oldukları gerçeğinden yola çıkılarak, uyguladıkları keman eğitimi programında ciddi hassasiyetlere yer verilmesinin ve gereken özenin gösterilmesinin bir zorunluluk olduğu düşünülmelidir.

1- Keman eğitiminin gereği olan tampere sistemde yazılmış/düzenlenmiş bu halk ezgilerinde, kemanın teknik özelliklerinin gözönünde bulundurulması ve seslendirilişlerde bu özelliklere dikkat edilmesinin keman eğitimi sürecine yararlı olabileceği düşünülmektedir.

2- Yalnızca bu araştırma için kullanılmış olan Duhok ve yöresi halk ezgilerinin dışında çok daha farklı halk ezgilerinden de yararlanılmasının hedef davranışları pekiştirmede katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3- Bu halk ezgilerinden yararlanarak yine aynı türde yay tekniklerini kapsayan egzersizlerin oluşturulmasının yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

4- Öğrencilerin temel yay tekniklerinde detaché, legato ve staccato tekniklerini yayın her bölümünde (uç – orta – dip) etkin ve nitelikli kullanmalarının sağlanmasının katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

5- Yayın doğru tutulmasından yaya uygulanacak olan basınç miktarına kadar tüm hedef ve hedef davranışlar, önceden yapılacak olan bir plan – program dahilinde öğrenciye aktarılmasında yarar görülmektedir.

6- Çalışılacak olan teknik hakkında verilen ön bilgilerden sonra, bahsedilen tekniğin öğretim elemanı tarafından uygulamalı bir şekilde öğrenciye örneklenmesi son derece önemlidir. Öğrencinin bu şekilde hem teknik bilgiye hem de tekniğin uygulama bilgisine kolay bir şekilde ulaşabileceği düşünülmektedir.

7- Seçilen bu halk ezgilerinde yola çıkarak, halk ezgilerinin keman çalgısındaki temel yay prensiplerine ve tampere sisteme uygun bir form biçimiyle yeni bir metod/repertuar ya da etüt dizini oluşturulması gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aytekin, A. (2001). Viyola öğretiminde geleneksel türk müziği ses sistemine ilişkin dizilerin kullanımı ve bu sistem kaynaklı çokseslilik yaklaşımları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s, 8.
- Alev, M., Ferda, G. Ö. (2016). Kemana uyarlanmış halk ezgilerinin keman eğitiminde kullanılması. *İdil ve sanat ve dil dergisi* s, 694.
- Akpınar, M. (2002). Türk halk müziğinin keman ile seslendirilmesi üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. s:8 s:47-55.
- Ahmet, H. B. (2009). *Sivas ve tokat anadolu güzel sanatlar liselerindeki keman öğrencilerine uygulanan keman başlangıç yöntemlerinin ankara anadolu güzel sanatlar lisesinde uygulanan keman başlangıç yöntemleriyle karşılaştırılması*. Cumhuriyet universitesi. Yüksek Lisans Tezi..
- Berkley, H. (1943). *The Modern Technique Of Violin Bowing*. New York: G. Schirmer, Inc.
- Bilgin, N. (1984). Müzik İletişim Ekolojisi ve Müzik Tüketim Alanının Programlanması. 1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirileri. Cilt no:23. İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi: Güzel sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Büyükaksoy, F. (1997). *Keman öğretiminde ilkeler ve yöntemler*. Ankara.
- Çalışır, F. (1980). *Çalgı Bilgisi*. Yeni Dağarcık Yayınları. Ankara.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21, 1-8.
- Dündar, M. (2003). Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Alanda Eğitim. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23, (1), 59-67.
- Öztürk, F. G. Sakin, Ş. A. (2015). Folk songs used in music education and their rhythmic properties . WEI International Academic Conference Proceeding. Prague. Czech Republic. s:40 – 58.
- Sümbüllü, H. T. (2006). Türkiye’de Ayak Kavramının Geleneksel Türk Halk Müziği Kaynağında Ne Ölçüde Kullanıldığının İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- Fayez, S. (2001). *Kuramdan Uygulamaya Başlangıç Keman Eğitimi Teknik- İlke – Yöntemler*, Ankara.

- Günay, E., Uçan. A. (1980). Çevreden evrene keman eğitimi 1. Ankara: Yeni Dağarcık.
- Glamian, İ. (1929). *Principle of violin, Playing, Teaching*. Newyork.
- Grigorian, A. G. (1986). *Keman Çalma Eğitiminin Başlangıcı (Çeviri). Sovetsky Kompozitör Yayınevi. Moscow.*
- Cross, I. (2001). *Article in Psychology of Music · Music, Mind and Evolution*. Faculty of Music University of Cambridge. April 2001
- Kranenburg, P., Garbers. J., Volk. A., Wiering. F., Grijp. L. P. and Veltkamp. R. C. (2010). Collaboration Perspectives for Folk Song Research and Music Information Retrieval. The Indispensable Role of Computational Musicology. *Journal of Interdisciplinary Music Studies*. 1.
- Keil, F. C. (1994) The birth and nurturance of concepts by domains: the origins of concepts of living things. In Hirsh, L. A. and Gelman, S. A., (Eds) *Mapping the mind: domain specificity in cognition and culture*, 234-252. C.U.P.: Cambridge.
- McCarthy, M., Goble, J. S. (2002). Music education philosophy: Changing times. *Music Educators Journal*. 89 (1), 19-26.
- Mesleki eğitim ve öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi. (2006). *Müzik Aletleri Yapımı-Karmaşık Yay Teknikleri ve III. Konum*. Ankara. Sayfa:18
- Meydan Larousse / Meydan Gazetecilik ve Yayıncılık, İstanbul, (1972), c. 10, s.907.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6 (9), 89-95.
- Parasız, G. (2009). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. Ankara. s. 19.
- Nacakçı, Z. (2001). Türk halk ezgilerine dayalı eserlerin viyola eğitiminde kullanılmasının gerekliliği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Pinker, S. (1994) *The language instinct*. Allen Lane: London.
- Reimer, B. (1989). *A philosophy of music education* (2nd ed.). Upper Saddle River, NJ:Prentice-Hall, Inc.
- Say, A. (2005). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara. (1.Basım). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Stowell, R. (1985). *Violin Technigue and Performance Practice in the Late Eighteenth and Early Nineteenth Centuries*. Cambridge Musicd Texts: New York.
- Sözer, V. (1996). *Müzik Ansiklopedik Sözlük*. Remzi Kitabevi. 4.baskı, İstanbul.
- Spelke, E. (1999). Infant cognition. In . R. A. Wilson, R. A. and Keil, F. C., (Eds.) *MIT encyclopedia of cognitive sciences*, 402-404. Cambridge, MA: MIT Press.
- Sun. M. (1969). *Türkiye'nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları*, Ankara: Kültür Yayınları.
- SAY. A.(1996). *Müzik Öğretimi*, s, 8. Ankara
- Topalak, Ş. (2013). Güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi/öğretiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD. Sanat Eğitimi Dergisi*. Cilt 1, Sayı 2.
- Türk Dil Kurumu, (2017). *Turkiye*.
- Uçan. A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi 1*. Yeni Dağarcık Yayınları. Ankara.
- Uçan. A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, s. 10. Ankara.
- Uçan. A. (1997). *Müzik eğitimi-temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Genişletilmiş 2.Basım. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan. A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar – yaklaşımlar – ilkeler*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Ankara.
- Uçan, A. (2004). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri İçin Keman Ders Kitabı Lise Hazırlık*. Devlet Kitapları Müdürlüğü. İstanbul.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar ve türkiye'deki durum*. 3. Basım. Evrensel Müzikevi. Ankara.
- Uslu, M. (2009). *Cumhuriyet'in ilanından günümüze türkiye'de müzik eğitimi üzerine bir çalışma*. Marmara Üniversitesi Yayınları. İstanbul.
- Uçan, A. Günay, E. (1975). *Keman 1633 – 6. Mektupla Öğretim Merkezi*. Ankara.
- Yüceland, E. (2007) *Keman eğitiminde lisans 1.sınıfta hedeflere ulaşma durumları*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. Van.
- Yüreğir, Y. (1997). *Orkestra ve çalgıları*. Teknik Ofset, Adana.

Whone, H. (1983). *The Simplicity of Playing The Violin*. Victor Gollanez L. T . D.
London.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bigiler

Adı Soyadı : Aram ALMZORİ

Doğum Yeri ve Tarihi : Duhok 23.12.1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Salhaddin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (2014)

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce, Türkçe, Arapça.

İletişim bilgileri

E- Mail : aalmzori@gmail.com